

**TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

**WEB 2.0
Opas kotiäideille**

Leena Hurskainen

Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma
maaliskuu 2008
Työn ohjaaja: Petri Heliniemi

TAMPERE 2008

Tekijä(t) Leena Hurskainen

Koulutusohjelma(t) Tietojenkäsittely

Opinnäytetyön nimi Web 2.0 – Opas kotiäideille

**Työn valmistumis-
kuukausi ja -vuosi** maaliskuu 2008

Työn ohjaaja Petri Heliniemi

Sivumäärä: 46

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyö aihe on lähtöisin opinnäytetyöntekijän omasta elämäntilanteesta. Internetin avulla löytyi useita erilaisia palveluita, joita pystyi käyttämään hyväksi uudessa kotiäitiydessä. Web 2.0 – ilmiön yksi esiintymismuoto on sosiaalinen media. Monelle Internetin käyttäjälle tämä termi on täysin outo, mutta kun tarkastelee niitä palveluita, mitä verkosta haetaan, niin yhä useampi on käyttänyt Web 2.0-palveluja. Viime vuosina suosiotaan ovat kasvattaneet erilaiset keskustelupalstat, blogit, verkkokaupat ja lukuisat muut Web 2.0-palvelut.

Opinnäytetyön tarkoitus on esitellä keskeisiä Web 2.0:n palveluita ja niiden käyttäjäryhmänä on ajateltu kotiäitejä. Web 2.0 on terminä uusi ja sen ilmenemismuodot muuttuvat jatkuvasti. Suurin osa lähdemateriaalista on löytynyt Internetistä. Opinnäytetyössä käsiteltyihin palveluihin tutustuminen on tapahtunut käytännössä Internetissä ja näiden tietojen pohjalta on kasattu opinnäytetyössä esiteltävät asiat. Erilaisia Web 2.0 – palveluita, joita kotiäidit, ja myös muut Internetin käyttäjät voivat hyödyntää, on useita. Samantyyppiset palvelut ovat perusominaisuuksiltaan hyvin samanlaisia. Käyttäjän on usein helppo aloittaa palvelun käyttö, mutta lisäominaisuuksien hallinta voi vaatia jo edistyneempää tietoteknistä osaamista.

Kotiäitien elämäntilanne voi olla hyvin hetkellinen, muutaman vuoden mittainen jakso elämässä lasten kanssa kotona. Tämä aikana aikuiskontaktit voivat olla vähissä, jolloin niitä haetaan myös Internetin välityksellä. Internetistä voikin muodostua tärkeä osa jokapäiväistä elämää. Opinnäytetyöstä toivottavasti on hyötyä tällaisille käyttäjille. Web 2.0 on jo ilmiönä osittain ohimennyt. Tällä hetkellä puhutaan jo ilmiöstä Web 3.0, joka käsittää Internetissä tarjottavien palveluiden siirtymistä mobiiliin maailmaan.

Author(s) Leena Hurskainen
Degree Programme(s) Business Information Systems
Title Web 2.0 – Guide to mothers at home

Month and year March 2008

Supervisor Petri Heliniemi

Pages: 46

ABSTRACT

This thesis was born from the life situation of the author. Internet helped with many things and gave new insights for mother being at home with the baby. One part of the Web 2.0 is the social media. For many users of the internet, words “Web 2.0” do not have meaning. But when you start to look the services what are provided through the net, most of the users are familiar with the Web 2.0 services. In last years different forums, blogs, net-stores, and many other Web 2.0 services have become more popular.

This thesis is about to introduce these central Web 2.0 services for the user group of mothers at home. As a term the “Web 2.0” is new and the meaning and the way it appears are constantly changing. Most of the references for this thesis can be found from the net. The services introduced in the thesis have been tested in practice and the experiences with them is used and translated to text. The amount of services that mothers at home, and the other user groups, can use is large. The services of same type have usually almost the same basic properties. The user can start the usage of these relatively easy, but it takes time and knowledge of the computers to learn all the extra properties and possibilities of the services.

To be a mother at home is usually a short period in life, few years at home with the kid or kids. In this period the daily-basis contacts to adult people are fewer than in working life and the internet provides a way to be in contact. This can make the internet to be quite important part of the daily life. I hope that this thesis can benefit the users belonging to this group. The Web 2.0 is already partially past and the current talking is already focused at Web 3.0, which will mean that the services belonging to Web 2.0 are moving to mobile world.

Keywords Internet Web 2.0 Blog Mothers at home Guide

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	6
2	Internetin lyhyt historia.....	8
2.1	WWW-standardi.....	9
2.2	Nykytilanne.....	10
3	Web 2.0 – mitä se on?.....	11
3.1	Web 2.0:n keskeisimmät ilmenemismuodot.....	12
3.1.1	Mashup.....	12
3.1.2	Yhteisöllisyys.....	12
3.1.3	Pitkä häntä.....	12
3.1.4	Kollektiivinen äly.....	13
3.2	Ajax-tekniikat.....	13
3.3	Web-syötteet.....	14
3.3.1	RSS.....	14
3.3.2	Atom.....	15
4	Kotiäidit Web 2.0:n käyttäjinä.....	16
4.1	Keskustelufoorumit verkkoyhteisönä.....	16
4.2	Aika ennen keskustelupalstoja – BBS.....	17
4.3	Avoimet verkkoyhteisöt.....	17
4.4	Suljetut yhteisöt.....	19
4.4.1	Microsoft MSN.....	19
4.4.2	Yahoo.....	20
4.4.3	Google Groups.....	21
4.5	Pikaviestiohjelmat päivittäisen viestinnän välineinä.....	22
4.5.1	Windows Live Messenger.....	23
4.5.2	Google Talk.....	24
4.5.3	Skype.....	24
4.5.4	IRC.....	24
4.6	IRC-Galleria.....	25
4.7	Blogit – blogosfääri.....	25
4.7.1	Blogi.....	26
4.7.2	Tekniikka.....	26
4.7.3	Vuodatus.net.....	27
4.7.4	Blogger.com.....	29
4.7.5	Blogosfääri.....	31
4.7.6	Blogilista.....	31
5	Kaupankäynti verkossa.....	33
5.1	Perinteinen verkkokauppa.....	34
5.2	Kuluttajien välinen kaupankäynti Internetissä.....	34
6	Wikipedia.....	36
6.1	Wikipedian toimintaperiaate.....	37
6.2	Wiki-tekniikka.....	37
6.3	Muita tietosanakirjoja verkossa.....	38
6.3.1	MSN Encarta Online.....	38
6.3.2	Encyclopedia Britannica Online.....	39
6.3.3	WSOY Web-Facta.....	39

7	Google	40
7.1	Google Gmail-sähköpostiohjelma	40
7.2	Google Picasa.....	41
7.3	Google Maps	41
7.4	Google iGoogle	42
8	Yhteenveto.....	43
	Lähteet.....	44

1 Johdanto

Tausta

Internetin merkitys jokapäiväisessä elämässä on kasvanut viime vuosien aikana. Parantuneet tietoliikenneyhteydet ovat mahdollistaneet sen, että Internetiä voi yhä useampi käyttäjä käyttää sujuvasti ja niin siitä on ajan saatossa muodostunut vuorovaikutteinen media, jota kutsutaan tällä hetkellä Web 2.0 -ilmiöksi. Monelle Internetin käyttäjälle tämä termi on täysin outo, mutta kun tarkastelee niitä palveluita, mitä verkosta haetaan, niin yhä useampi on käyttänyt Web 2.0 -palveluja.

Itse huomasin olevani osa Web 2.0:a jäätyäni äitiyslomalle vuonna 2005. Uuden äitiyden myötä Internet tarjosi vertaisryhmiä, tiedonlähteitä ja verkkokauppoja. Sieltä oli helpompi lähteä hakemaan tietoa lasten hoidosta, kuin soittaa neuvolaan tai ottaa yhteyttä omiin läheisiin. Samalla huomasin, että verkostot ovat laajat myös muissakin sidosryhmissä kuin kotiäideissä ja osa käyttäjistä tuo hyvin avoimesti oman henkilökohtaisen elämänsä esille kaikkien nähtäväksi. Tämä herätti kiinnostukseni, ja osittain myös ihmetykseni, minkä Web 2.0 ilmiönä on aiheuttanut. Pikkuhiljaa kiinnitin huomiota myös aihetta käsitteleviin artikkeleihin. Näiden huomioiden pohjalta lähdin luomaan opinnäytetyöni aihetta.

Kotiäitiys on monelle melko lyhyt ajanjakso elämässä. Aikuiskontaktit kuitenkin jäävät tänä aikana vähiin, koska työelämän tai opiskelun parissa tavattavat ihmiset eivät ole mukana jokapäiväisessä elämässä. Monille Internet tuokin sen tarvittavan välineen ylläpitää aikuiskontakteja, koska yhä useammalla on käytössä kotona Internet-yhteys.

Tarkoitus

Opinnäytetyö on tarkoitettu oppaaksi Web 2.0:n keskeisimmistä palveluista. Kohderyhmäksi oppaalle olen valinnut kotiäidit, koska he ovat ottaneet omakseen monia Web 2.0:n mukanaan tuomia palveluita. Eri tahot, kuten esimerkiksi neuvolat ja synnytyssairaalat ovat huomanneet, että äidit tavoitetaan nykyään helposti verkon välityksellä. Koska tämän päivän suvut ja perheet ovat eri puolilla Suomea tai jopa maailmaa, on heidän helppo pitää yhteyttä erilaisen verkkopalvelujen avulla. Web 2.0:a kuvataankin usein termillä sosiaalinen media.

Tarkoitukseni on kertoa Web 2.0 ilmiöstä ja sen taustoista, sekä opastaa joidenkin keskeisimpien palveluiden käytössä. Samalla aion kertoa palveluiden hyvistä ja huonoista puolista, sekä neuvoa keskivertokäyttäjää ylittämään palveluiden mahdollisesti sisältä-

miä karikoita. Useat kotiäidit tuovat hyvin rohkeasti oman persoonansa, perheensä ja etenkin lapsensa esille Internetissä.

Palveluita, joihin tulen keskittymään opinnäytetyössäni ovat erilaiset keskustelufoorumit, verkko-ostospaikat ja blogit. Tässä opinnäytetyössä pyrin tuomaan myös esille tekniikoita, jotka ovat mahdollistaneet Web 2.0 synnyn, kuten esimerkiksi Ajax-ohjelmointi ja Web-syötteen. Molempien avulla on mahdollistettu uudenlainen Internetin käyttö. Web 2.0:sta puhuttaessa ei voida sivuuttaa sen tärkeimpiä ilmenemismuotoja kuten Googlea ja Wikipediaa.

Web 2.0 -ilmiötä käsitteleviä artikkeleita löytyy Internetistä useita. Web 2.0 -käsitteenä on laaja ja sen alaisuuteen voi lukea melkein kaikki Internetissä tapahtuvat virtaukset. Suurin osa tässä opinnäytetyössä käytetyistä lähteistä on julkaistu Internetissä. Olen kuitenkin yrittänyt etsiä mahdollisimman tuoreita artikkeleita, sekä seurannut sitä kuinka useita viitteitä käytettyyn lähteeseen Internetistä löytyy.

Pidän myös opinnäytetyön aiheeseen ja tekemiseen liittyvää blogia osoitteessa <http://valmiskevaalla2008.blogspot.com/>. Blogissa pyrin käsittelemään aihetta vapaammin ja laajemmin kuin varsinaisessa opinnäytetyössä. Samalla myös tarkastelen blogeihin ja blogosfääriin liittyviä ilmiöitä.

2 Internetin lyhyt historia

Internetin kehityksen voidaan katsoa alkaneen jo 1960-luvulla Yhdysvalloissa. Tästä alkukantaisesta Internetistä suunniteltiin muuttaman yhdysvaltalaisen huippuyliopiston tutkimustiedon jakelukanavaksi. J. C. R. Licklider esitti ensimmäisenä ideoitaan ”galaktisesta verkosta” vuonna 1962. Tämän teorian katsotaan melko hyvin vastaavan nykyisen Internetin konseptia. Samana vuonna alkoi myös DARPA-projekti (Defence Advanced Research Projects Agency), mitä Licklider johti. Tutkimusohjelmassa korostui verkkokonseptin tärkeys.

Samaan aikaan MIT:ssä (Massachusetts Institute of Technologyssä) Leonard Kleinrock ja Lawrence G. Roberts työskentelivät pakettivälitykseen liittyvän teorian kanssa. Kyseisestä teoriasta kehittyi myöhemmin keskeinen osa tietokoneverkkojen käytäntöä. Roberts rakensi ensimmäisen laaja-alaisen verkon vuonna 1965 yhdessä Thomas Merrilin kanssa.

Vuonna 1966 DARPA-projektin alaisuudessa kehitettiin ARPANET. Stanfordin tutkimusinstituutin ja UCLA:n (University of California Los Angeles) välillä vaihdettiin ensimmäiset ARPANET:n päästä-päähän viestit vuonna 1969. Vähän myöhemmin kyseiseen verkkoon liitettiin myös Santa Barbaran ja Utahin yliopistot. (Rinne 1998: 2-3)

Seuraavien vuosien aikana eri tietokoneita liittyi ARPANET:n. Usein nämä tietokoneet olivat suurimmalta osaltaan eri tiedeyhteisöjen laitteita. Vuosien kuluessa ARPANET muuttui Internetiksi. Internet perustui ajatukseen, jonka mukaan verkossa voisi olla kytkeytyneinä useita erilaisia toisistaan riippumattomia verkkoja. Internetin haluttiin pysyvän myös arkkitehtuuriltaan avoimena. Tästä asiasta Bob Kahn julkaisi suunnitelman vuonna 1972. Myös hän toimi DARPA-projektin alaisuudessa.

TCP/IP-protokolla tuli tunnetuksi 1980-luvulla. Se oli aluksi Yhdysvaltain puolustusministeriön virallinen tiedonsiirtostandardi. Nykyään se toimii koko Internetin perustana. (Suomen Internetopas. Historia. n.d.)

Vuonna 1981 ARPANET jakaantui sotilaalliseksi MILNET-verkoksi ja jäljelle jääneestä ARPANETistä kehitettiin tiedeyhteisöjen välinen verkko. Suomeen perustettiin tiedeyhteisöjä ja korkeakouluja varten FUNET-verkko 1980-luvulla.

ARPAnetissä syntyivät myös muut tärkeät Internetin osat kuten IP-osoitemekanismi, tärkeimmät sovellukset kuten FTP (File Transfer Protocol), pääteyhteydet eli Telnet ja sähköposti. 1970- ja 1980-luvuilla perustettiin myös muita verkkoja. 1980-luvulla kansainvälinen ISO-järjestö (International Organization for Standardization) esitteli OSI-mallin (Open Systems Interconnection Reference Model). BITNET (Because It's Time Network) perustettiin Yalen ja University of New Yorkin välille IBM:n kehittämän kiinteän verkon avulla. Tämä tapahtui vuonna 1981.

Kaksi vuotta tämän jälkeen BITNET ja sen eurooppalainen sisar EARN yhdistettiin ja niiden välille syntyi vilkas sähköposti ja keskustelukulttuuri. Verkko oli suunnattu akateemiselle käyttäjäkunnalle ja opiskelijoille. Keskustelujen ja sähköpostin avuksi kehitettiin ohjelmia kuten Listserv ja Relay, joka on IRC:n esikuva. 1980-luvun loppupuolella suuri osa korkeakouluja ja yliopistoja liittyi ARPANET-verkkoon muodostaen MSFNET:n. Tämä muodostaa nykyisen Internetin rungon ja korvasi täysin ARPANET:n, joka lakkautettiin vuonna 1990. (Suomen Internet-opas. Verkkojen verkko n.d.)

2.1 WWW-standardi

Hypertekstin keksi Ted Nelson jo vuonna 1965. Sen idea on, että hypertekstissä voi minkä tahansa sanan linkittää osoittamaan toiseen tietoon. Vuonna 1989 Tim Berners Lee kehitti Internetin tietovarantoja yhdistävän hypertekstijärjestelmän. Suunnitelma ei sellaisenaan toteutunut mutta hän kehitti Hypertext Markup Language-kielen eli HTML:n. Se perustui alkujaan julkaisualan käyttämään SGML-kuvailukieleen (Standard Generalized Markup Language). Vuonna 1990 valmistui myös ensimmäinen versio graafisesta selaineditorista. Samoin kuin rivimuotoinen käyttöliittymä, joka toimi kaikilla päätelaitteilla. Nopeat runkoverkkoyhteydet syrjäyttivät ARPANET:n. Kaupallisen Internetin kehityskulun voidaan katsoa alkaneen tästä. (Suomen Internet-opas. WWW-standardin synty n.d.)

CERN eli Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus (Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire) julkaisi WWW-standardin vuonna 1991. Minnesotan yliopistossa kehitettiin sille kilpailija Gopher-sovellusprotokolla, joka oli aluksi jopa suosittumpi. Gopher protokolla eroaa WWW-teknologiassa siten, että se ei tue hypertekstiä, eikä kuvia.

Mosaic-yhtiö julkisti vuonna 1993 helppokäyttöisen graafisen selaimen. Se oli tarkoitettu helppokäyttöiseksi tavalliselle Internetin selaajalle. Samana vuonna toimintansa aloitti myös aihehakemistopalveluja tarjoava Yahoo.com.

Microsoft julkaisi Explorer-selaimensa vuonna 1994. Samaan aikaan Mosaic julkaisi myös uuden selainohjelman ja vaihtoi nimensä Netscapeksi. Vuoteen 1996 mennessä molemmat yhtiöt olivat julkaisseet kolme eri selainversiota ja molemmat selaimet sisälsivät Java-tuen. Se taas mahdollisti liikkuvan kuvan ja animaatioiden käytön www-sivuilla. (Suomen Internet-opas. Historia n.d.)

Hyvin nopeasti Microsoftin Explorer-selain ohitti suosittavuudessaan Netscape-selaimen. Tämä tapahtui vuonna 1997. Samaan aikaan laajakaistayhteydet tulevat myös mukaan kuvioihin.

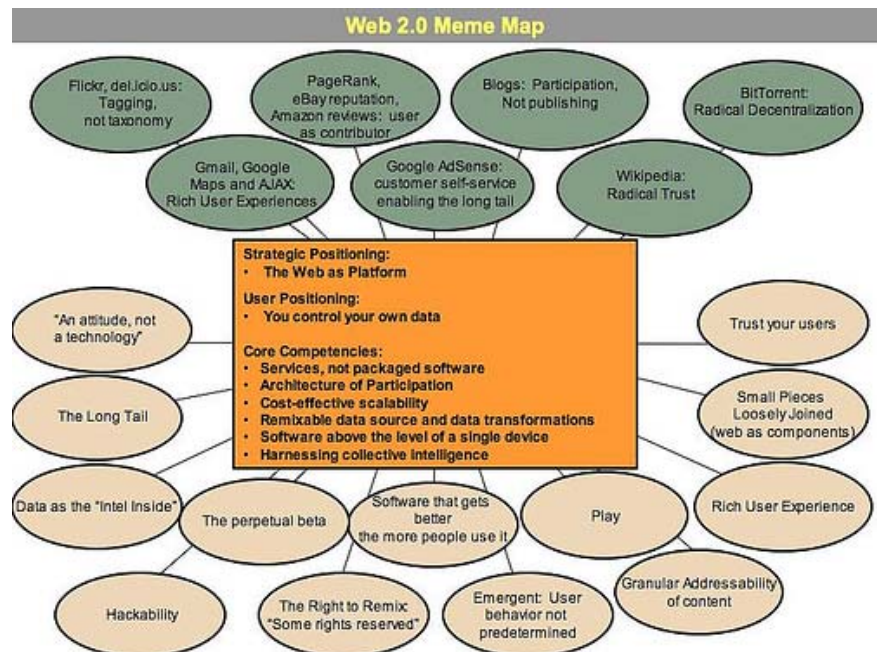
2.2 Nykytilanne

2000-luvun alku on Internet-maailmassa ja muutenkin tunnettu nettikuplastaan. Verkkosivujen suunnittelusta oli tullut suurta kaupallista toimintaa 1990-luvun loppupuolella. Periaatteena oli, että kaikki piti saada Internetiin. Verkkosivujen suunnittelusta kehkeytyi ”suuri bisnes”. Internet-palveluntarjoajia oli Suomessakin paljon. Verkkosivuja tekivät kaikki. Markkinat lopulta ylikuumentivat ja virallinen romahdus Nasdaq-pörssin mukaan tapahtui 10.3.2000. Teknologiapörssin nousu oli lähtenyt jyrkkään laskuun. Tilanteen tasoituttua Nasdaq:n kurssi oli vuonna 2003 sama kuin vuonna 1997. (Kauppinen 2005)

Web 2.0 -ilmiötä on verrattu usein 2000-luvun alun Internetin suosioon. Toistaiseksi Web 2.0 -ilmiölle ei ole näkyvissä loppua, vaikka YouTuben korkean myyntihinnan epäiltiin olevan lopun alkua.

3 Web 2.0 – mitä se on?

Web 2.0 -termin keksivät Timothy O'Reilly ja Dale Dougherty. He ideoivat vuonna 2004 seminaari- ja kirja-aiheita ja keksivät samalla tämän termin. Palaverissa he listasivat ideakarttaan Internetin mielenkiintoisia suuntauksia, jotka ovat nähtävissä alla olevassa kuvassa 1.

Kuva 1. Timothy O'Reillyn alkuperäinen ideakartta Web 2.0:sta

O'Reilly ja Dougherty tulivat siihen tulokseen, että Internet oli suuntaamassa uudeksi versioksi. Tätä versiota he päättivät kutsua Web 2.0:ksi. (Web 2.0 Ideakartta 2005)

Web 2.0 -termin alle tuotiin sellaisia suuntauksia, jotka olivat aiemmin kehittymässä omiksi linjoikseen. Näin ollen suurin osa palveluista ja tuotteista on ollut olemassa jo Web 1.0:n aikana, mutta näiden yhdistäminen yhteiseen suuntaukseen on luonut myös uusia palveluita, jotka yhdistelevät niitä entistä tehokkaammin ja ovat vauhdittaneet kokonaiskehitystä. Web 1.0:a tarkoittaa Internetin kehitystä ennen Web 2.0 aikaa.

Web 2.0:n keskeisimpiä sovellustapoja yleisesti ottaen ovat RSS-syöte, blogi, mashup, yhteisöllisyys ja käyttäjien luomat sisällöt, omien sisältöjen ja palveluiden jakaminen maksutta, pitkä häntä,

kollektiiviäly, pc-ohjelmien ja sovellusten toteuttaminen WWW-alustalla, kollektiivinen tuotanto ja kehitys. (Hintikka 2007: 10)

3.1 Web 2.0:n keskeisimmät ilmenemismuodot

Web 2.0-ilmötä kuvataan tietyillä ilmenemismuodoilla. Seuraavassa esitellään niistä tärkeimmät, jotka myös O'Reillyn ideakartasta esiintyvät.

3.1.1 Mashup

Mashup tarkoittaa suoraan suomennettuna muusausta. Sitä se periaatteessa onkin. Google on esimerkiksi kehittänyt palvelun, jossa käyttäjä pystyy luomaan oman Google-sivun, johon hän voi kerätä kiinnostavia url-lähteitä eri sivuilta. Näin ollen se periaatteessa korvaa kätevämmän Internet-selaimen tarjoamat suosikit ja näyttää otsikoissaan viimeisimmät uutispäivitykset.

3.1.2 Yhteisöllisyys

Web 2.0 edeltävänä aikana eri sidosryhmiin kuuluvat samoista asioista kiinnostuneet ihmiset tapasivat toisiaan Internetissä. Erilaiset Chat-kanavat ja vielä aiemmin kehittynyt irc-keskustelut ovat olleet ennen keskustelufoorumeita. IRC (Internet Relay Chat) on Internetin vanhin pikaviestintäpalvelu. Internetissä tapahtuva keskustelu on nykyään siirtynyt erilaisten verkkosivujen yhteydessä oleville keskustelufoorumeille. Nämä yleensä liittyvät johonkin tiettyyn aiheeseen, kuten esimerkiksi lapsiin tai tiettyihin automerkeihin. Keskustelufoorumeilla käyttäjät jakaantuvat vielä yleensä hyvinkin erikoistuneisiin alaryhmiin, jossa he keskustelevat toistensa kanssa. Yhteisöllisyys ja käyttäjien luomat sisällöt ovatkin tärkeä osa Web 2.0:a.

3.1.3 Pitkä häntä

Pitkä häntä -termi (long tail) on liiketoiminnassa käytetty tuotteiden laaja-alaisuutta kuvaava asia. Termin on keksinyt Wired-lehden Chris Anderson, mutta Amazon ja Google ovat käyttäneet

pitkää häntä liiketoiminnassaan jo vuosia ennen termin käyttöönottoa. (Hintikka 2007: 15)

Pitkän hännän idea on yksinkertaisuudessa, että Internetin kautta kaupat voivat tarjota kuluttajillaan myös sellaisia tuotteita, joiden myyminen kaupoissa tai tavarataloissa ei olisi kustannustehokasta. Mutta Internetissä niiden myynti voi olla kannattavaa, koska markkinat ovat globaalit ja monissa kustannuksissa verrattuna tavalliseen kaupankäyntiin voi säästää huomattavia summia.

3.1.4 Kollektiivinen äly

Suuren ihmisjoukon muodostama kokonaisuus voidaan saada tuottamaan parempia ratkaisuja kuin yhdenkään yksittäisen asiantuntijan ratkaisut. Näin on todennut James Surowiecki teoksessaan *The Wisdom of Crowds*. Tätä suuren joukon tuottamia ratkaisuja voidaan kutsua kollektiiviseksi älyksi. (Hintikka 2007: 10)

Web 2.0 ei sellaisenaan kuitenkaan huomio erikseen avointa lähdekoodia. Kollektiivinen ohjelmistotuotanto on yleisesti tunnustettu myös liike-elämässä ja sen merkityksen nähdään vain kasvavan. Web 2.0 konsultit olettavat, että avoin tuotantomuoto löytää tiensä myös yhdeksi organisaatioiden ohjelmistokehityksen malliksi muun muassa Web API -rajapinnan myötä. (Hintikka 2007: 33)

Internetin pohjalle alettiin toteuttaa sovelluksia jo kymmenen vuotta sitten. Ongelmaksi silloin koituivat, ei niinkään hitaat verkkoyhteydet, vaan tallennus ja ajopohjainen lataaminen. Microsoftin Explorer-selaimen versioon 4.0 toteutettiin vuonna 1997 tilattavat kanavat päivittyvine sisältöineen. Tänä päivänä sitä voitaisiin verrata otsikkosyötteeseen. (Hintikka 2007: 38)

3.2 Ajax-tekniikat

Ajax-termin keksi Jesse James Garrett helmikuussa 2005. Web 2.0 -termin tapaan hän tarvitsi termiä kuvatakseen asiakkaalleen sekatekniikkaa.

Ajax on lyhenne sanoista Asynchronous JavaScript and XML. Se on tekniikka, jolla voidaan rakentaa vuorovaikutteisia verkkosovelluksia. Ajax-tekniikan tärkein piirre on, että selainohjelma vaihtaa vain pieniä määriä tietoa palvelimen kanssa taustalla. Tämä

mahdollistaa sen, ettei koko verkkosivua tarvitse ladata jokaisen käyttäjän tekemän muutoksen yhteydessä. Ajax-tekniikka lisää vuorovaikutteisuutta, nopeutta ja käytettävyyttä.

Ajaxin keskeisin idea on välttää mahdollisimman paljon WWW-selainnäkökymän lataamista jokaisen käyttäjätoiminnon jälkeen. Päivittäminen saatetaan toteuttaa siirtämällä selaimen ja palvelimen välistä dataa vähän kerrallaan ja lisäämällä Ajax-koodia palvelun niihin prosesseihin, joita halutaan nopeuttaa. (Hintikka 2007: 39)

Googlen tuotteissa on hyödynnetty Ajax-tekniikkaa. Tunnetuimpia näistä ovat Googlen sähköposti Gmail ja karttasovellusohjelma Google Maps. Nämä sovellukset on toteutettu Googlen omalla työkaluohjelmalla, Google Web Toolkit.

Ajax:n toiminnallisuuden voi nähdä esimerkiksi Googlen Gmail-sovelluksessa seuraavalla tavalla. Kun käyttäjä kirjoittaa osoiteriville vastaanottajan nimeä, niin aukeaa alapuolelle lista syötetyillä kirjaimilla alkavista nimistä. Osoitetiedoille ei tarvitse ladata uutta sivua, vaan ne avautuvat samalle sivulle. Nämä tiedot ovat jo etukäteen ladattu piiloon. Tämä tarkoittaa sitä, että aina ei tarvitse lähettää kutsua palvelimelle ja hidastaa sivun latautumista uudelleen, vaan selainkin voi varastoida tietoa. (Antila 2007:10)

3.3 Web-syötteet

Web-syöte eli verkkosyöte on päivittyvän tiedon välitystapa. Verkkosivuilta voi tilata palvelun, jonka avulla seurataan uusia tietoja. Sivustolta täytyy tällöin löytyä tietynlainen ohjelmisto, joka välittää päivitetyn tiedon sen tilaajalle. Tunnetuimmat verkkosyötteet ovat RSS ja Atom.

3.3.1 RSS

RSS-syötettä (Really Simply Syndication tai Rich Site Summary) käytetään usein eri blogeissa, uutisissa, tapahtumissa ja ohjelmistopäivityksissä.

RSS on XML-merkintäkielen laji. RSS-syötteen avulla saa nopeasti tiedon Web-sivustolla tapahtuneesta päivityksestä. RSS-standardeja on kahta eri laatua: RSS 0.9x/2x-sarjaa ja RSS 1.x-sarjaa. Tiedon tarjoaja ohjelmoi tekstin RSS-muotoon ja informaa-

tion uudesta tekstistä saa RSS-lukijaohjelman avulla. Tämä tarkoittaa sitä, että sivustolla ei tarvitse jatkuvasti käydä tarkistamassa, onko sinne tullut uusia päivityksiä. Lukijaohjelmat tukevat monia RSS-standardeja.

RSS-syötteen hyödyntämiseen tarvitaan erillinen lukijaohjelma. Lukijaohjelmia on maksullisia sekä myös ilmaisia. Monet selaimet myös tukevat RSS-syötettä.

3.3.2 Atom

Atom on XML-kieleen pohjautuva standardi Web-syönteille, tiedon syndikoinnille ja http-protokollaan pohjautuva standardi blogien päivittämiselle. Atom:ia alettiin kehittää RSS-standardin aiheuttaessa ongelmia, koska sitä ei standardoitu riittävästi. RSS 2.0 -versiosta on tehty spesifikaatio ja se on luettavissa osoitteessa: <http://www.rssboard.org/rss-specification>.

Atom-standardia alettiin kehittää vuonna 2003 ja sen eteenpäin viemisestä on vastuussa IETF-organisaatio. Tämä sama organisaatio kehittää muitakin Internet-protokollia ja on vastuussa suurimmalta osaltaan nykyisessä Internetissä toimivista protokollista.

4 Kotiäidit Web 2.0:n käyttäjinä

Kotiäidillä voidaan tarkoittaa kotona pieniä lapsia hoitavaa vanhempaa. Tyypillisimmillään tätä elämänvaihetta kestää muutaman vuoden ja sen jälkeen äidit palaavat takaisin työelämään tai opiskelujen pariin. Aikuiskontaktit saattavat kotonaoloaikana jäädä vähäisiksi, joten kätevä tapa etsiä esimerkiksi keskusteluseuraa, on toimia Internetin välityksellä. Kotiäideille on useita erilaisia sivustoja, joista voi valita omansa mieltymystensä mukaan. Yhteisenä tekijänä näille sivustoille on kuitenkin se, että asioita lähestytään äitiyden kautta.

4.1 Keskustelufoorumit verkko yhteisönä

Keskustelufoorumi (keskustelualue tai palsta) on yleensä kokonainen verkkosivusto tai yksi sivuston osa-alue. Keskustelufoorumit ovat usein jakaantuneen jonkin tietyn käyttäjäryhmän keskinäiseksi yhteydenpitokanavaksi. Tällaisia ryhmiä voivat olla esimerkiksi jonkin tietyn lemmikin omistajat tai automerkin harrastajat. Keskustelupalsta jakaantuu usein eri aliryhmiin, joissa keskusteluja käydään. Tällainen hierarkia on näkyvissä esimerkiksi kotiäitien suosimalla Vauva-lehden keskustelupalstalla (<http://www.vauvalehti.fi/keskustele>). Siellä voi keskustella anonyymisti yleisellä Aihe vapaa -osiossa, tai sitten Odotus-osiossa odottavien äitien kanssa tai Vauva-puolella tietyn ikäisten lasten vanhempien kanssa. Nämäkin osiot jakaantuvat sitten vielä erikseen pienempiin keskusteluryhmiin.

Keskustelufoorumit eroavat reaaliaikaisista verkkokeskusteluista (Chat) siinä, että keskustelut tallentuvat, ja niitä voi selata jälkikäteen. Keskustelupalstat korvaavat usein sähköpostitse lähetettävät postituslistat.

Keskustelupalstoilla jotkut aiheet voivat jatkua jopa useita vuosia. Kirjoitukset ovat usein huolitellumpia kuin esimerkiksi Chateissa. Suurimmalle osalle keskustelupalstoja täytyy rekisteröityä. Tämä parantaa sisällön valvontaa. Lisäksi keskustelualueilla on usein niin sanottuja moderaattoreita, jotka valvovat keskustelua ja tarvittaessa poistavat epäasiallisia viestejä.

Suurimpia ongelmia keskustelupalstoilla ovat olleet erilaiset tietoturvariskit, sekä myös sisältöön liittyvät ongelmat. Keskustelupalstoilla ei aina muisteta noudattaa netikettiä, vaan saatetaan kirjoittaa hyvinkin värikkäästi keskustelua herättävistä aiheista. Netiketillä

tarkoitetaan erilaisia käyttäytymissääntöjä, jotka kannattaa muistaa Internetissä asioidessaan. Netiketistä voi lukea lisää osoitteesta: <http://www.elisa.net/netiketti.shtml>.

Useat haluavat säilyttää tietyn anonyymisyytensä nimimerkin takana, mutta usein omista henkilökohtaisista asioista voidaan tietyn ryhmän sisällä kirjoittaa hyvinkin avoimesti. Joskus jopa niinkin laajalti, että keskustelusta voidaan tunnistaa henkilöitä keskustelijoiden lähipiiristä. Tiiviissä yhteisössä saattaa joskus unohtua, että keskustelu ei välttämättä ole salattua, vaan on kaikkien saatavilla. Yahoo ja Microsoft tarjoavat myös keskustelufoorumeita, joihin voi perustaa ryhmiä ja ryhmien sisälle pääsemiseksi täytyy hakea jäsenyyttä.

4.2 Aika ennen keskustelupalstoja – BBS

Bulletin Board System, eli vapaasti suomennettuna purkki, boksi tai kannu, on lankapuhelinverkkoon liitetty tietokone, joka vastaanottaa datapuheluita käyttäjien tietokoneilta. Purkeissa voi olla erilaisia tiedostoja tai keskustelualueita ja ne ovat toimineet Internetin tavoin. Laite- ja ohjelmistovalmistajat pystyivät toimittamaan päivityksiä näiden niin sanotulla purkkien välityksellä. (Järvinen, Ruhanen 2002)

4.3 Avoimet verkkoyhteisöt

Kotiäitien suosituimpia keskustelupalstoja Suomessa ovat lapsiperhelehtien WWW-sivuilta löytyvät keskusteluosiot. Näistä lehdistä mainittakoon Yhtyneiden Kuvalehtien Kaksplus-lehti sekä Sanoma WSOY:n kustantama Vauva-lehti. Keskustelupalstoja löytyy myös muualta, kuten suomi24-sivustolta. Suositulla Vauvalehden keskustelupalstalla vaihdetaan toimituksen tietojen mukaan 6,5 miljoonaa viestiä vuosittain. Kaupallisten toimijoiden keskustelupalstojen suosio johtuu suurimmalta osalta siitä, että palvelua ylläpidetään hyvin, koska sivustot toimivat hyödykkeiden markkinointikanavina. Ei-kaupallisten keskustelupalstojen ylläpitoon tarvitaan usein vapaaehtoisia ja kotiäitiys usein on niin hetkellinen ilmiö, että vaihtuvuus on suurta.

Suurimmalle osalle keskustelupalstoista täytyy rekisteröityä käyttäjäksi. Rekisteröitymistiedot jäävät ylläpidolle ja nimimerkin turvin osallistutaan keskusteluihin. Tiettyihin osiin tai jopa koko kes-

kustelupalstalle voi kirjoittaa myös ilman rekisteröitymistä niin sanotusti anonyymisti. Rekisteröitymistä varten täytyy käyttäjän ilmoittaa usein seuraavanlaisia tietoja: henkilötiedot (nimi ja sukunimi), osoitetiedot ja toimiva sähköpostiosoite. Käyttäjä valitsee myös oman käyttäjätunnuksen ja salasanan palveluun. Käyttäjätunnus toimii melkein aina nimimerkinä, joka näkyy kirjoitusten yhteydessä. Henkilötietoja ja osoitetietoja ei tarkisteta mitenkään, joten ne voivat olla myös keksittyjä. Toimivaa sähköpostiosoitetta tarvitaan mahdollisesti siihen, että palvelu täytyy aktivoida käyttöön. Aktivointitunnus voidaan lähettää sähköpostitse. Jos keskustelupalstaa ylläpitää jokin tuotetta tai palveluita tarjoava yritys, niin rekisteröitymisen yhteydessä usein kysytään lupaa osoitetietojen käyttöön heidän markkinoinnissaan. (Vauva-lehti ohje 2007)

Keskustelupalstoilla on alaryhmiä. Kotiäideille suunnatut keskustelupalstat jakaantuvat usein vauvanodotukseen, vauvoihin, taaperokäisiin lapsiin ja hiukan vanhempiin lapsiin. Eri elämäntilanteita käsitteleviä osioita voi palstoilta myös löytyä. Näissä osioissa voi toimia myös vielä pienempiä ryhmiä. Esimerkiksi tietynä ajankohtana vauvan lasketun ajan omaavat, odottavat äidit voivat kokoontua oman viestiketjunsä alle. Näistä ryhmistä voi muodostua tiiviitä joukkoja, joiden kesken vaihdetaan kaikenlaisia kokemuksia. Pääsääntöisesti keskusteluissa toimii aktiivisempia jäseniä ja niitä, jotka eivät välttämättä niin usein osallistu viestien vaihtoon. (Vauva-lehti ohje 2007)

Avoimilla keskustelupalstoilla pääsee seuraamaan keskusteluja anonyymisti ilman kirjautumista. Tämä asia täytyy ottaa huomioon sen lisäksi, että virtuaalinen henkilö ei välttämättä ole sitä, mitä kertoo olevansa. Avoimiin keskusteluihin osallistuessa täytyy muistaa, että aivan kaikkea henkilökohtaista ei kannata tuoda esille, sillä sitä voi joku käyttää väärin tarkoituksiin. Usein tämä voi unohtua, kun keskusteluyhteisöstä tulee tiivis ja tutun oloinen.

Aika ajoin ongelmaksi muodostuvat palstoilla tapahtuvat niin sanotut provo-viestit. Näiden viestin on tarkoitus provosoida muita kirjoittajia usein valheellisilla tiedoilla. Netiketin noudattamisesta keskusteluissa muistutetaan ainakin Vauva-lehden keskustelupalstalla. Palstoilla toimii ns. moderaattoreita, jotka seuraavat keskusteluja ja poistavat häiriöviestejä ja voivat myös kieltää pääsyn palstalle tietyltä IP-osoitteelta. (Vauva-lehti ohje 2007)

4.4 Suljetut yhteisöt

Suljetut yhteisöt ovat turvallisempi tapa vaihtaa omia ajatuksiaan. Suljettu yhteisö muodostuu yleensä avoimilta yhteisöiltä tutun keskustelujoukon kesken. Suljettu keskusteluyhteisö voi tuntua mielekkäämmältä siinä vaiheessa, kun koetaan, että avoin yhteisö ei pysty esimerkiksi pitämään tiettyä anonyymisyyttä yllä. Esimerkiksi voisi ottaa äidit, jotka ovat synnyttäneet lapsensa marraskuussa 2005 ja ovat kokoontuneet Vauva-lehden keskustelupalstalla. He päättävät siirtyä suljettuun yhteisöön. Yksi heistä perustaa suljetun yhteisön esimerkiksi MSN:n, Yahooon tai Googlen tarjoamalle palvelulle. Perustaja päättää, hallinnoiko hän yksin vai jonkun toisen kanssa keskusteluryhmää. Keskusteluryhmään täytyy hakea jäsenyyttä, jonka hallinnoija tai hallinnoijat päättävät. Ryhmä voi näkyä listauksissa ulkopuolisille tai olla näkymätön. Keskustelupalstojen ulkoasu on hyvin samanlainen kuin millä tahansa verkkosivulla. Sivuille voi yleensä ladata kuvia ja videomateriaalia. Sivustojen ulkoasuun voi hallinnoija myös vaikuttaa.

Näistä palveluista, jotka mahdollistavat myös suljetut keskusteluryhmät esittelen seuraavassa Microsoftin MSN:n, Yahooon ja Googlen. Palveluita tarkastellaan lähinnä ryhmän perustamisen näkökulmasta.

4.4.1 Microsoft MSN

Microsoftin MSN -yhteisöt ovat WWW-sivustoja, joissa voi tavata samasta aiheesta kiinnostuneita henkilöitä suoraan verkossa. Microsoftin tarjoama keskustelupalvelu löytyy osoitteesta: <http://groups.msn.com>. Palvelusta löytyy niin sanottuja avoimia yhteisöjä, joiden keskusteluja pääsee seuraamaan ilman palveluun rekisteröitymättä tai hakematta jäsenyyttä. Yhteisöstä löytyy myös ryhmiä, jotka näkyvät kaikille käyttäjille, mutta niiden sisältöön pääsemiseksi täytyy hakea ryhmän jäsenyyttä. (MSN Groups ohje 2007)

Kaikille yhteisöille on mahdollista ottaa käyttöön seuraavat toiminnot: Uutta-sivu, mukautettu kotisivu, ilmoitustaulut, kuvalbumit, keskusteluryhmät, asiakirjojen tallennus, jäsenluettelo, suositellut linkit ja kalenteri. Yhteisön käytössä olevaa tallennustilaa ei ole rajoitettu. Kunkin käyttäjän käytössä on vain tietty määrä tallennustilaa. Tähän megatavumäärään lasketaan mukaan kaikki MSN-yhteisöissä käytetty tallennus. (MSN Groups ohje 2007)

Oman yhteisön muodostamisen voi aloittaa kirjautumalla palveluun jo olemassa olevalla Microsoftin NET-Passport-tunnuksella. Microsoftin Hotmail-sähköpostitunnus ja Live Messenger -tunnus

ovat esimerkiksi tällaisia NET-Passport-tunnuksia. Jos tunnusta ei ole vielä olemassa, voi sellaisen muodostaa.

Tunnuksen saamiseksi tarvitaan olemassa oleva sähköpostiosoite. Jos sellaista ei ole, antaa palvelu mahdollisuuden muodostaa samalla Hotmail-sähköpostitunnuksen. Samalla kun luodaan NET-Passport-tunnus, jolla pääsee Microsoftin MSN-yhteisöpalveluun, niin muodostetaan Windows Live ID -tunnistetiedot. Näillä tiedoilla on mahdollista käyttää muitakin Microsoftin tarjoamia palveluita.

Kun tiedot on hyväksytty, lähetetään siitä aktivointitunnus ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen. Sähköpostin tunnistautumisen jälkeen voi aloittaa yhteisön luomisen.

Tärkeintä tässäkin palvelussa on miettiä, miten julkiseksi oman keskusteluryhmänsä haluaa. Yhteisöön voi luoda ryhmiä, jotka näkyvät yhteisön etusivulistauksessa, mutta jäsenyyttä täytyy hakea. Oman ryhmän voi myös jättää täysin avoimeksi, eli kuka tahansa pääsee seuraamaan ryhmän keskusteluja ja voi osallistua niihin. Rajoitetuin ryhmä on sellainen, joka ei näy listauksissa, ja johon ainoastaan kutsutaan jäseniä keskusteluryhmän hallinnoijan toimesta.

Keskustelujen luominen tapahtuu tekstieditorin kautta. Keskusteluihin voi myös lisätä kuvia.

Googlen vastaavaan palveluun verrattuna Microsoftin MSN:n yhteisö on enemmän keskusteluryhmän oloinen. Googlen Groups-palvelussa on enemmän annettu mahdollisuuksia ulkoasun muokkaamiseen ja keskitytty graafiseen ilmeeseen. Palvelu on suomenkielinen, mutta jos haluaa palvelusta enemmän tietoa tai ohjeita, niin ne ovat englanniksi. (MSN Groups ohje 2007)

4.4.2 Yahoo

Yahoo!:n keskusteluryhmät löytyvät osoitteesta <http://groups.yahoo.com/>. Kuten edellä esitellyssä Microsoft MSN-yhteisössä, niin myös Yahookin tarjoamassa palvelussa löytyy sekä suljettuja että avoimia keskusteluyhteisöjä.

Oman keskusteluyhteisön luominen tapahtuu joko aktivoimalla valmis Yahoo-tunnus keskusteluyhteisön käyttöön tai muodostamalla kokonaan uusi tunnus.

Tunnuksen tekemistä varten käyttäjän täytyy olla yli 18-vuotias. Yahoo-tunnuksen muodostamista varten tarvitsee kertoa hiukan enemmän tietoja itsestään, kuin muodostettaessa yhteisöä Googleen tai MSN-palveluun. Yahoo tarvitsee nimitiedot, syntymäajan, asuinmaan ja postinumeron. Yahoo muodostaa myös valitsemasi sähköpostiosoitteen, mutta haluaa vaihtoehdoisen sähköpostiosoitteen yahoo.com-sähköpostiosoitteen rinnalle. Rekisteröitymisessä täytyy muodostaa myös tietty kysymys, jonka kysymys-vastaus määritelmää käytetään, jos palveluun unohtaa salasanan tai id:n. Vääriä rekisteröitymisiä ehkäistään kirjaintunnuksella. Kun on täyttänyt kaikki kohdat ja hyväksynyt käyttöehdot, voi luoda Yahoo-tunnuksen.

Tunnuksen luomisen jälkeen palvelu siirtyy automaattisesti seuraavaan kohtaan. Siinä täytyy valita kategoria, jonka alle keskusteluryhmä kuuluu. Tämän luokittelun avulla keskusteluryhmä löytyy listauksista.

4.4.3 Google Groups

Googlen keskusteluryhmien tarkoitus on auttaa käyttäjiä pitämään yhteyttä, etsimään tietoa ja kommunikoidaan tehokkaasti sähköpostin ja Internetin välityksellä. Palvelusta löytyvät muun muassa seuraavat ominaisuudet: sivujen luominen ja muokkaaminen, jäsenprofiilit ja tiedostojen jakaminen. Käytössä on myös useita eri kielivaihtoehtoja. Googlen keskusteluryhmien ohjeitointoja ei ole saatavana suomenkielellä. (Google Groups ohje 2007)

Googlen keskusteluryhmät löytyvät osoitteesta <http://groups.google.com/>. Palvelusta löytyy avoimia ja suljettuja ryhmiä. Ryhmät on luokiteltu eri kategorioihin. Jos perustaa oman ryhmän, on mahdollista, että se näkyy Googlen keskustelusivun listauksessa. Liittyminen johonkin tiettyyn ryhmään vaatii yleensä jäsenyyden hakemista ryhmän hallinnoijalta. Googlen keskusteluryhmäpalvelu mahdollistaa ryhmän sisällä verkkosivujen ja tietokannan luomisen.

Helpointa on perustaa Google keskusteluryhmä, jos omaa jonkun Google-tunnuksen esimerkiksi Gmail-sähköpostiin. Yleisenä sääntönä voi pitää, että jos on luonut yhteen Googlen tarjoamaan palveluun tunnuksen, niin sen voi aktivoida käyttöön muihinkin Googlen tuotteisiin. Jos ei omaa valmista tunnusta, tarvitaan kuitenkin toimiva sähköpostitunnus, jonne saa palvelun aktivointitunnuksen. Keskusteluryhmä muodostuu osoitteeseen <http://groups.google.com/group>

Googleen keskusteluryhmän luominen on yksinkertaista. Tärkein kohta tässäkin palvelussa on se, miten julkisen keskusteluryhmästä haluaa. Liittymiskohtaan voi valita, että kuka tahansa voi liittyä ryhmään, uudet jäsenet täytyy kutsua tai halukkaat voivat pyytää liittymiskutsua. Ryhmän hallinnoija valitsee keskusteluryhmään jäsenet kutsumalla tai hyväksymällä liittymiskutsun. Kannattaa myös miettiä, haluaako ryhmän näkyvän Googlen keskusteluryhmien esittelysivulla. Keskusteluryhmän sisällön tarkasteluun voi myös vaikuttaa. Sisältöön voi päästä näkemään kuka tahansa tai ainoastaan ryhmän jäsenet.

Keskusteluryhmän sivujen muokkaamisen oikeudet voi hallinnoija pitää itsellään tai antaa oikeudet ryhmän kaikille jäsenille. Jos ryhmässä on paljon jäseniä, kannattaa tämäntyyppinen oikeus pidentää yhdelle käyttäjälle eli hallinnoijalle. Samalla tavalla voi määrätä, kuka saa keskusteluryhmään lähettää tiedostoja. Uusien jäsenten kutsumisen voi myös säätää olemaan ainoastaan hallinnoijan oikeus tai sitten kaikki jäsenet voivat näin tehdä.

Keskusteluryhmään kirjoittaminen tapahtuu sähköpostin kirjoittamisen tavoin. Keskusteluihin voi liittää kuvia. Keskusteluja voi jakaa eri sivulle ryhmän sisällä. Ulkoasua voi myös muokata. Palvelu antaa useita eri ulkoasuvalintoja, mutta niitä on myös mahdollista muokata itse.

Itse keskustelu ryhmän sisällä tapahtuu hyvin pitkälti samalla tavalla, kuin esimerkiksi myöhemmin esiteltäviin blogeihin kirjoittaminen. Uudesta keskustelupäivityksestä voi saada ilmoituksen sähköpostiin, jolloin keskustelun seuraaminen on helppoa.

Google Groups-palvelu on selkeä käyttöliittymältään ja helppo käyttää. Tärkeintä on miettiä, miten julkisen keskustelusta haluaa. Perusohjeet ovat suomenkielisiä. Käyttö on erityisen helppoa ja nopeaa, jos on jo aktivoitunut johonkin Googlen tarjoamista palveluista ja haluaa käyttää samaa tunnusta. Googlen palveluista myöhemmin lisää. (Google Groups ohje 2007)

4.5 Pikaviestiohjelmat päivittäisen viestinnän välineinä

Pikaviestin on tietokoneohjelma, joka sallii reaaliaikaisen viestinnän kahden tai useamman käyttäjän välillä verkossa, kuten Internetissä. Pikaviestintää voidaan verrata puhelinkeskusteluun. Pikaviestin ohjelmat toimivat yleisesti sillä periaatteella, että käyttäjä rekisteröityy palveluun ja hyväksyy tai kutsuu itselleen keskuste-

lukumppaneita. Chat-keskusteluihin tai keskustelufoorumeilla toimiviin keskusteluihin verrattuna käyttäjä voi paremmin hallita pikaviestinohjelmissa sitä, keiden kanssa haluaa luoda yhteyksiä. Pikaviestinohjelmia on useita. Niitä tarjoavat esimerkiksi Yahoo!, Skype, ICQ, Microsoft ja Google. Seuraavaksi käsitellään Microsoftin Windows Live Messenger -ohjelma, Googlen Talk-ohjelma, Skype ja suomalainen IRC (Internet Relay Chat), joka poikkeaa kahdesta edellä mainitusta jonkin verran.

Ääniviestejä lähetettäessä käyttäjä tarvitsee Internet-yhteyden, mikrofonin ja kuulokkeen. Videopuheluita varten täytyy olla Web-kamera.

4.5.1 Windows Live Messenger

Microsoftin Windows Live Messenger -palvelu on yhdessä Yahoo! Messenger -palvelun kanssa maailman laajin pikaviestinpalvelu. Palvelu mahdollistaa perinteisen reaaliaikaisen keskustelun tietokoneiden välillä verkon avulla, mutta palvelusta voi myös ottaa yhteyttä matka- ja lankapuhelimiin. Windows Live Messenger -ohjelman kautta voi myös lähettää videokuvaa. Ohjelma mahdollistaa tiedostojen välityksen ja kansioiden jakamisen. Windows Live -yhteystiedot päivittyvät automaattisesti Messenger-osoitteistoon. Windows Live Alerts -toiminnan avulla voi saada ilmoituksia halutuista palveluista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi urheilusähkeiden vastaanottoa ja palvelua voi verrata erilaisiin Web-syötteisiin. Yagoon pikaviestintä ohjelma toimii yhteistyössä Windows Live Messengerin kanssa niin, että puhekeskusteluja voi käydä Yahoo! Messenger with Voice -ohjelmaa käyttävien käyttäjien kanssa.

Microsoftin pikaviestinohjelma löytyy usein valmiiksi asennettuna tietokoneelta, jossa on Microsoftin Windows -käyttöjärjestelmä. Jos ohjelman joutuu asentamaan tai sen haluaa päivittää, niin Windows Live Messenger 8.1 on uusin versio tästä ohjelmasta (lokakuu 2007). Tämä versio tarvitsee toimiakseen Microsoftin Windows XP -käyttöjärjestelmän. Ohjelma on ilmainen ja löytyy verkko-osoitteesta <http://get.live.com/messenger/sysreq>. Sieltä löytyy myös lisätietoja järjestelmävaatimuksista.

Pikaviestin ohjelman käyttämiseksi tarvitaan. NET Passport -tunnus. Tämän tunnuksen luominen on kuvattu Microsoftin MSN-yhteisöjä käsittelevässä luvussa 4.4.1 Microsoft MSN.

4.5.2 Google Talk

Googlen pikaviestinpalvelun nimi on Google Talk. Sen avulla voi soittaa äänipuheluita tai lähettää ja vastaanottaa pikaviestejä. Google Talkin välityksellä voi myös lähettää ja jakaa tiedostoja. Palvelu mahdollistaa myös vastaajaviestin jättämisen, jos yhteyshenkilö ei ole aktiivisena palvelussa.

Google Talk -pikaviestinominaisuudet ovat integroitu Google Gmail-sähköpostiin, mutta tarvittaessa voi ladata erillisen sovelluksen tietokoneelle. Palvelua varten käytössä täytyy olla jokin seuraavista Windowsin käyttöjärjestelmistä: Windows 2000, Windows XP, Windows Vista tai Windows Server 2003. (Google Talk ohje 2007)

4.5.3 Skype

Skype-pikaviestinohjelma on tunnettu puhelinyhteysominaisuudesta, mutta palvelun kautta voi myös kirjoittaa viestejä, soittaa videopuheluita, siirtää tiedostoja sekä soittaa ja vastaanottaa puheluita tavallisesta puhelimesta.

Skype-ohjelma toimii useissa eri käyttöjärjestelmissä ja sitä voi käyttää myös PDA-laitteissa eli kämmenmikroissa. Skype-ohjelman voi ladata osoitteesta <http://www.skype.com>.

4.5.4 IRC

IRC (Internet Relay Chat) on Internetin yksi vanhimmista pikaviestipalveluista. Palvelu mahdollistaa reaaliaikaisen keskustelun Internetin välityksellä. IRC-keskusteluja voi käydä joidenkin Internet-sivujen välityksellä tai sovelluksella, joka on kehitetty palvelua varten. IRC:n on kehittänyt suomalainen Jarkko Oikarinen vuonna 1988. IRC:n yksi parhaimmista puolista on mahdollisuus keskustella useamman käyttäjän kanssa yhtä aikaa. Tunnetuin IRC-ohjelma löytyy verkko-osoitteesta <http://www.mirc.com/>.

Sovelluksen voi ladata kohdasta download mIRC. Palvelusta ei löydy aina suomalaista ftp-palvelinta. Tällöin voi käyttää esimerkiksi ruotsalaista vastaavaa. Ohjelman asentaminen ei vaadi erityisiä asetuksia, mutta ohjelman asentamisen jälkeen täytyy tietyt asetukset kohdistaa oikein. Internetistä löytyy ohjeita ja lisätietoja IRC-ohjelman käyttöönotosta. Ohjeita voi hakea eri hakukoneiden avulla.

IRC-pikaviestimissä voi tarvita erilaisia komentoja, joita tarvitaan joissakin tilanteissa. Ohjelmasta riippuen komennot voivat olla hiukan erilaisia, mutta Internetistä ne löytyvät melko kätevästi. Esimerkiksi osoitteesta <http://www.irkki.org/komennot/> löytyvät peruskomennot, joilla pääsee mIRC:ssä alkuun.

4.6 IRC-Galleria

IRC-Galleria on suomalainen verkkoyhteisöpalvelu, joka löytyy osoitteesta <http://irc-galleria.net/>. Palvelu on suosittu nuorten keskuudessa, mutta sieltä löytyy myös useita kotiaitejä. IRC-Galleria tunnetaan parhaiten kuvagalleriastaan. Tämä tarkoittaa sitä, että käyttäjä rekisteröityy palveluun ja päivittää omaan profiiliinsa kuviaan. IRC-Gallerian peruskäyttö on ilmaista, mutta palveluun on mahdollista ostaa lisäominaisuuksia. IRC-Gallerian lisäominaisuuksien hinta oli lokakuussa 2007, joko kymmenen euroa vuodessa tai kolme euroa kahdessa kuukaudessa. Lisätietoja hinnoista ja IRC-Gallerian käytöstä löytyy osoitteesta <http://irc-galleria.net/tour.php>

Palvelu tarjoaa käyttäjäprofiilin, jossa voi esitellä itseään. Muiden käyttäjien kuvien katselu ja kommentointi on myös mahdollista. Kuva-albumeissa on mahdollista lajitella kuvat eri aiheiden mukaan ja päiväkirjaosuudessa esitellä omia ajatuksiaan. Palvelusta löytyy erilaisia yhteisöjä, joihin voi liittyä. IRC-Galleriassa toimii myös käyttäjähaku, jonka avulla voi etsiä muita käyttäjiä. Vieraslista toiminta seuraa kävijämäärää profiilissa.

IRC-Galleriaan rekisteröityminen vaatii toimivan sähköpostiosoitteen. Palvelu vaatii, että sähköpostiosoite on niin sanotusti luotettava. Tällaisia ovat esimerkiksi oppilaitosten ja työpaikkojen sähköpostiosoitteet. Anonyymilla sähköpostiosoitteella, joka voi olla perustettu johonkin ilmaiseen sähköpostilaatikkoon, voi myös rekisteröityä, mutta tällöin rekisteröityminen täytyy vahvistaa tekstiviestillä. Palvelua varten tarvitaan myös yksi digitaalinen valokuva rekisteröityjästä. (IRC Galleria Ohje 2007)

4.7 Blogit – blogosfääri

Blogilla tarkoitetaan yleensä verkkosivua tai sivustoa, johon tuotetaan ajankohtaista, päivämäärällä varustettua sisältöä. Blogeille

tyypillistä on, että vanhat merkinnät säilyvät muuttumattomina ja luettavissa.

Blogit ovat tänä päivänä hyvin suosittuja. Yksi syy niiden suosioon on varmasti se, että niitä on helppo ylläpitää erilaisten verkkopalveluiden avulla, jotka tarjoavat blogi-tilaa käyttäjilleen.

Blogosfäärillä tarkoitetaan blogien muodostamaa yhteisöä. Blogit liittyvät toisiinsa linkkien kautta. Linkittämisellä tarkoitetaan sitä, että blogin pitäjä ilmoittaa omalla blogisivullaan niiden blogien osoitteet, joita hän seuraa ja joita arvostaa. Useimmat blogit mahdollistavat myös blogien kommentoimisen, joka on toinen olennainen osa blogosfäärin muodostumisessa. Kommenttien määrä kertoo esimerkiksi sen, miten paljon blogia seurataan.

4.7.1 Blogi

Blogi voi olla verkkosivu tai sivusto, jonne voi kirjoittaa yksi tai useampi kirjoittaja. Bloggeja kutsutaan usein nettipäiväkirjoiksi, joita julkaistiin ennen. Bloggeja voidaan pitää aivan uutena mediana ja niitä pitävät yllä niin tavalliset henkilöt, kuin julkisuudesta tutut persoonat. Viimeisten eduskuntavaalien aikana vuonna 2006 Suomessakin huomattiin blogien merkitys, sillä monet kansanedustajaehdokkaat pitivät bloggeja, ja niistä tuli erittäin tärkeä kanava mahdollisille äänestäjille. Blogista on sanottu, että se tarjoaa ajantasaisen ja epävirallisen kaksisuuntaisen viestintäkanavan kohde-ryhmille. Blogien voidaan sanoa synnyttäneen uudenlaisen sananvapauden kulttuurin ympäri maailmaa. Kuka tahansa voi julkaista mitä tahansa, milloin tahansa ja kenelle tahansa. (Kilpi 2006: 3)

Bloggeista on myös syntynyt viime aikoina uudenlainen markkinoinnin kanava. Liiketoiminnan kannalta monet suuryritykset pitävät bloggeja, sillä ne tuntuvat olevan todellinen kilpailutekijä. Blogin voidaan katsoa olevan uudenlainen kommunikaation väline nykyisten ja tulevien asiakkaiden välillä. Nokia, Finnair, McDonald's ja Microsoft käyttävät bloggeja sekä sisäisessä, että ulkoisessa viestinnässään.

4.7.2 Tekniikka

Blogien julkaiseminen on ollut periaatteessa mahdollista Internetin synnystä lähtien. Blogien suosion kuitenkin on johtanut se, että 2000-luvulla ilmestyneet erilaiset blogialustat ja palvelut tekivät Internet-julkaisemisen helpommaksi. Blogeihin on periaatteessa yhtä helppo kirjoittaa kuin tavalliseen tekstinkäsittelyohjelmaan.

Suurin osa blogi-palveluista toki tarjoaa erilaista muunneltavuutta esimerkiksi blogien ulkoasuihin, mutta välttämättä ohjelmointitaitoa ei enää tarvita julkaisemista varten.

Blogin julkaisemista varten on olemassa periaatteessa kaksi erilaista vaihtoehtoa. Blogin voi julkaista käyttämällä olemassa olevaa blogi-palvelua tai käyttää blogia omalla palvelimella. Useimmiten blogialustat vaativat toimiakseen palvelimen, jossa on käytettävissä PHP-ohjelmointikieli ja MySQL-tietokanta. (Kilpi 2006: 51)

Yksityishenkilön on helpointa käyttää valmista blogi-palvelua, joten keskityn opinnäytetyössä tähän olemassa olevan blogi-palvelun kautta perustettavaan blogiin. Useimmiten yritykset käyttävät omalta tai vuokratulta palvelimelta (Web-hotelli) perustettavaa blogia.

Blogi-palveluita tarjoaa useat eri toimijat. Karkeasti tekijät voidaan jakaa kahteen ryhmään. Blogger ja MSN Space ovat johtavien IT-yhtiöiden kuten Google ja Microsoft tarjoamia palveluita. On olemassa myös harrastepohjalta syntyneitä palveluita, kuten suomalainen Vuodatus.net. Ylläpito harrastepohjaisessa blogi-palvelussa voi olla heikompi tasoista kuin suuren IT-yhtiön tarjoamassa blogissa. Tämä kannattaa ottaa huomioon valittaessa blogia ja miettiessä eri vaihtoehtoja. Seuraavassa tarkastellaan lähemmin Blogger.com- ja Vuodatus.net-palveluita.

4.7.3 Vuodatus.net

Vuodatus.net blogi-palvelu on aloittanut toimintansa vuonna 2004. Palvelu tarjoaa Vuodatus.net-päätteisen osoitteen, jossa voi ylläpitää omaa blogia. Blogin julkisuuden, eli sen, kuka blogia pääsee lukemaan, voi määrittellä itse. Blogeihin on myös mahdollista liittää kuvia. Kuvagallerian suuruus on 20 megatavua. Blogissa voi valita ulkoasun joko valmiista vaihtoehdoista tai muokata itse sopivan ulkoasun. Sekä Atom- että RSS-Websyötteen ovat mahdollisia. Sivuston on toteuttanut ja sitä ylläpitää Tuomas Rinta. (Tietoa Vuodatus.net sivustosta 2005)

Blogi-palveluihin täytyy rekisteröityä, niin myös Vuodatus.net-palveluun. Rekisteröityminen aloitetaan valitsemalla käyttäjätunnus sekä salasana blogin hallintapalveluita varten. Alkutietoihin täytyy myös täyttää toimiva sähköpostiosoite, jonne lähetetään blogi-palvelun aktivoitumistiedot. Vuodatus.net kysyy myös käyttäjän syntymävuoden, sillä alle 14-vuotiaiden blogeja ei julkaista.

Blogille täytyy myös valita nimi. Blogin kuvaus, oma nimi, kotisivun osoite ja käyttäjäkuva ovat vapaaehtoisia.

Viimeisinä tietoina kysytään blogin julkisuusaste. Tässä vaiheessa kannattaa miettiä, millaista sisältöä on laittamassa blogiin, etenkin kun vuodatus.net-blogi-palvelu mahdollistaa kuvagallerian käytön. Vaihtoehtoja on kolme erilaista.

- Julkinen blogi; blogi näkyy kaikille ja se listataan kategori-oihin ja päivitykset listataan vuodatus.net-sivuston etusivulle.
- Yksityinen blogi; blogi näkyy kaikille, mutta päivityksiä ei listata etusivulle. Tämä siis tarkoittaa sitä, että blogiin pääsee kuka tahansa, mutta täytyy tietää blogin tarkka osoite. Esimerkiksi, jos joku tietää mahdollisen käyttäjänimen, jonka olet liittänyt blogisi osoitteeseen, voidaan erilaisten hakukoneiden avulla päätyä tälle blogi-sivustolle.
- Salaiseen blogiin ei pääse kuin salasanalla, jonka käyttäjä määrittelee. Tämä vaihtoehto on suositeltava, jos bloggaaja kertoo omasta elämästään tarkoilla henkilötiedoilla, tai jos liittää blogiinsa esimerkiksi lasten kuvia. Blogin salasana kannattaa myös vaihtaa tietyin määräajoin.

Palvelun hyväksytyä rekisteröintitiedot, lähetetään tiedoissa ilmoitettuun sähköpostiin aktivointitunnus. Rekisteröitäessä täytyy huomata, että mahdollinen valittu käyttäjätunnus voi olla jo käytössä. Vuodatus.net-blogi-palvelusta aktivointiviestin saapuminen sähköpostiin kesti jonkin aikaa.

Blogin kirjoittamisen ja julkaisemisen voi aloittaa sen jälkeen, kun aktivointi on onnistunut. Jos on käyttänyt aiemmin tekstinkäsittelyohjelmia, ei blogin kirjoittaminen ole hankalaa. Hallintaominaisuuksien kautta voi blogin ulkoasua muuttaa. Palvelu tarjoaa muutamia valmiita pohjia, mutta jos tuntee html-kieltä, voi ulkoasua muokata itse. Myös useata blogin kirjoittajat julkaisevat omia ulkoasupohjia. Jos samaan blogiin kirjoittaa selvästi eri aihealueista, on helppoa kategorisoida kirjoituksia eri osa-alueille. Näitä alueita on joitakin valmiita, mutta myös niitä voi muodostaa itse. Tämä helpottaa blogien lukijoita. Blogi-palvelu järjestää kirjoitukset automaattisesti kuukausittain, ja etusivulla näkyvien kirjoitusten määrän voi käyttäjä säätää itse.

Vuodatus.net tarjoaa kuvagalleria palvelun, eli blogiin voi liittää kuvia. Palvelun käytettävyyden kannalta on suositeltavaa järjestää

kuvat eri kansioihin, ja ladata sinne vain sellaiset kuvat, joita käyttää blogissa. Kuvien laatua kannattaa myös miettiä sekä levytilan kulutuksen että mahdollisen kuvien leviämisen vuoksi. Blogipalvelun hallinta toimii kankeanlaisesti kuvien kanssa.

Blogissa kävijöiden määrää voi seurata eri tavalla. Vuodatus.net tarjoaa tilastopalvelun, josta voi seurata blogissa vierailijoiden määrää päivittäin. Tämä on yksi hallintatyökaluista, eikä se näy blogissa vierailijoille.

Tilasto työkalu toimii hyvänä apuna etenkin silloin, jos blogissa kävijöiden määrää halutaan rajoittaa. Salaisissa blogeissa, joihin pääsee salasanan avulla, tämä toimii erittäin hyvin. Nyrkkisääntönä voi esimerkiksi pitää sitä, että salaiseen blogiin on annettu 10 eri käyttäjälle salasana, mutta silti blogissa on vierailtu 30 erilaiselta koneelta. Tällöin kannattaa miettiä, voisiko blogin salasanan vaihtaa ja jakaa halutuille vierailijoille uudestaan. Salasanan vaihtokäytännöstä voi tehdä vaikka kuukausittaisen tapahtuman. Kävijöitä suurempi lukumäärä kannattaa ottaa huomioon, sillä yksi käyttäjä voi seurata blogia kotoa, työpaikalta tai opiskelupaikalta, jotka ovat erilaisessa verkko-osoitevaruudessa.

Julkisessa blogissa voi käyttää erilaisia kävijälaskureita, jotka ilmoittavat blogia seuraavalle, paljonko sivustolla on kävijöitä. Erilaisia laskureita on paljon. Vuodatus.net-palvelussa yleisesti käytetty ja toimiva laskuri on tiedot.net-palvelun (<http://www.tiedot.net>) tarjoamat laskurit. Tämä palvelu tarjoaa ilmaisen peruslaskurin lisäksi myös monipuolisempia maksullisia palveluita.

Kotiäitien pitämiä blogeja Vuodatus.net-palvelusta löytyy monia. Blogi on mainio yhteydenpitoväline etenkin, kun kuvagalleria on mahdollinen. Salaiset salasanoina suojatut blogit mahdollistavat tarkemmatkin kuvakset perhe-elämästä. Vierailijoiden määrää toki kannattaa seurata tilasto-työkalun avulla.

Kotiäiti-bloggaajien yksityiset ja julkiset blogit sisältävät usein erityisesti ruuanlaittoon, käsitöihin ja lastenhoitoon liittyviä asioita. Esimerkiksi kestovaippaverkostot toimivat blogien kautta.

4.7.4 Blogger.com

Blogger.com-blogi-palvelun kehittäminen on aloitettu vuonna 1999. Alun perin kehittäjänä toimi pieni yhdysvaltalainen yritys nimeltä Pyra Labs. Vuonna 2002 Google osti palvelun ja kehitystä on jatkettu eteenpäin. Blogger-palvelusta on saatavilla tänä päivänä myös mobiiliversio.

Blogin luominen Blogger-palvelun avulla on helppoa. Jos käytössä on jokin Googlen-palvelun tunnus, voi sillä luoda nopeasti blogin. Tämä ei ole kuitenkaan edellytys blogin saamiselle. Palveluun voi rekisteröityä muutenkin.

Rekisteröityminen on helppoa ja tunnuksen luomiseksi tarvitaan toimiva sähköpostiosoite, johon aktivointitunnus tulee. Blogger.com-blogia käyttäjä voi muokata melko laajalti omanlaisekseen. Asetukset jakautuvat kolmeen eri lohkoon: teksteihin, asetuksiin ja ulkoasuun. Nämä kohdat jakaantuvat vielä useisiin eri välilehtiin. Asetukset välilehti jakaantuu näistä eniten.

Perusasetuksissa voi kertoa blogista ja nimetä sille otsikon. Blogin näkyvyyden blogger.com-etusivulla päivitysten yhteydessä voi myös valita Perusasetukset-välilehdeltä.

Blogger.com mahdollistaa blogin julkaisemisen omassa verkkoosoitteessa. Jos omaa ftp-palvelintilaa ja verkko-osoitteen, voi blogin siirtää sinne. Julkaiseminen välilehdeltä on myös mahdollista ostaa oma verkko-osoite. Jos julkaisemisessa omalla sivustollaan kaipaa lisäohjeita, niitä löytyy blogger.com-palvelun ohjeitoiminoista. Ohjeet ovat pääsääntöisesti englanniksi.

Muotoilu-välilehti keskittyy aika-, kieli- ja arkistointi-asetuksiin. Arkistointi toimintoihin on oma välilehtensä, jossa saa valita, millä aikavälillä tekstit arkistoidaan.

Web-syötteiden näkyvyyden voi määritellä Sivustosityöteasetuksista. Blogger antaa eri vaihtoehtoja syötteiden näkyvyydestä ja uudelleenohjauksesta. Julkaistut tekstit voi myös lähettää ilmoitettuun sähköpostiin.

Käyttöoikeudet-asetuksista voi valita blogin julkisuusasteen. Oletuksena on, että blogi näkyy kaikille. Blogissa voi olla myös useita eri kirjoittajia, ei vain ainoastaan kommentoijia. Blogger.com-palvelu tarjoaa myös vaihtoehdon, jossa blogin pitäjä voi kutsua blogiin haluamansa henkilöt ja ilmoittaa heidän sähköpostiosoitteet. Kolmantena vaihtoehtona on se, että blogilla on useita eri kirjoittajia, jolloin ainoastaan kirjoittajat pääsevät blogiin, mutta saavat myös tekstin julkaisu-oikeudet.

Tekstit osiosta voi luoda ja muokata tekstejä sekä valvoa kommentteja. Tekstinkäsittely on samantyyppistä, kuin editoisi tekstiä tekstinkäsittelyohjelmassa. Tästä osiosta käsin myös julkaistaan tekstejä.

Ulkoasua voi muokata valmiiden mallien pohjalta tai luoda kokonaan uuden oman pohjan. Blogger.com antaa useita eri valmiita vaihtoehtopohjia ja niihin vielä eri värimalleja. Valmiita ratkaisuja on useita.

Blogger.com-blogeihin on mahdollista lisätä kuvia ja videoleikkeitä. Kuvien tuomiseksi blogiin kannatta hyödyntää Google Picasa -ohjelmistoa, josta kerrotaan enemmän luvussa 7.

Yhteenvetona Blogger.com:n tarjoamista blogipalveluista voi todeta, että palvelu antaa monipuoliset ja luotettavat vaihtoehdot. Palvelusta pystyy näkemään, että se on suuren yhtiön hallinnassa, jolloin päivityksiin ja muihin katkoksiin liittyvät ongelmat ovat minimaaliset. Jos kaipaa luotettavaa blogia eikä pelkää ongelmallanteiden syntyessä englanninkielisiä ohjeita, on Blogger.com suosittelava blogi-palvelu. Googlen muut ohjelmistot tukevat hyvin Blogger.com:a.

4.7.5 Blogosfääri

Blogosfääreillä tarkoitetaan blogien muodostamaa informaatioavaruutta, jossa tieto blogien ristiinlinkityksen ja otsikkosyötteiden avulla leviää nopeasti. Tällaista tiedon levitystä voidaan käyttää vaikka tiedottaessa uusista tietokoneviruksista. Blogit ovat myös muuttumassa pelkistä tekstiblogeista ääni- ja videoblogeiksi. Nämä alkavat muistuttaa kovasti radio- ja televisio-ohjelmia. (Kilpi 2006: 17)

Blogeja sitovat toisiinsa kaksi asiaa: linkit ja kommentit. Useimmat blogit sisältävät linkkejä toisiin blogeihin. Tämä on tapa ilmoittaa, että arvostaa tiettyjä blogeja ja millaiseen viiteryhmään haluaa kuulua.

Komentointi on olennainen osa bloggaamista. Useimmat blogialustat sallivat blogien kommentoimisen. Ylläpito voi toki määrittellä blogin sellaiseksi, että sitä ei voi kommentoida, mutta kommenttien varaan rakentuva keskustelu on usein blogien antoisinta sisältöä.

4.7.6 Blogilista

Suomalaisen blogosfäärin keskipiste on Blogilista (<http://www.blogilista.fi>). Blogilistalle oli ilmoitettu lokakuussa

2007 yli 11 000 suomalaista tai suomalaisiin aiheisiin liittyvää blogia.

Blogilista.fi-palveluun täytyy rekisteröityä, jotta sinne voi saada ilmoitettua oman bloginsa. Palvelussa ei rekisteröitymisen yhteydessä tarkisteta millään lailla, onko käyttäjä blogin omistaja. Tämä tuo sen ongelman, että blogi ilmoitetaan listalle ilman oikean kirjoittajan lupaa. Tällaisissa tapauksissa kannattaa ottaa yhteyttä blogilista.fi-palvelun ylläpitoon. Palvelun ylläpito poistaa listalta tällaiset blogit.

Palvelu on jaettu erilaisiin luokkiin. Luokittelun avulla on helppo löytää blogeja, jotka aiheeltaan ovat kiinnostavia. Palvelu myös ilmoittaa erikseen Top-listan, Luetuimmat-listan ja Kuuma-listan. Top-listalla ovat tilatuimmat blogit. Tilaajamäärällä tarkoitetaan sitä, kuinka moni blogilista.fi-palvelun käyttäjä on merkinnyt sen suosikikseen. Luetuimmat-listalla määritellään blogit lukijamäärän mukaiseen järjestykseen. Lukijoiksi lasketaan ne, jotka ovat lukee neet blogia Blogilistan kautta edellisen seitsemän päivän aikana. Kuuma listan blogit järjestetään sen mukaan, miten pinnalla niiden aiheet ovat. Blogilista.fi-palvelun ylläpitäjät eivät ole ilmoittaneet tekijöitä, joiden avulla tälle listalle päätyy. (Blogilista FAQ 2006)

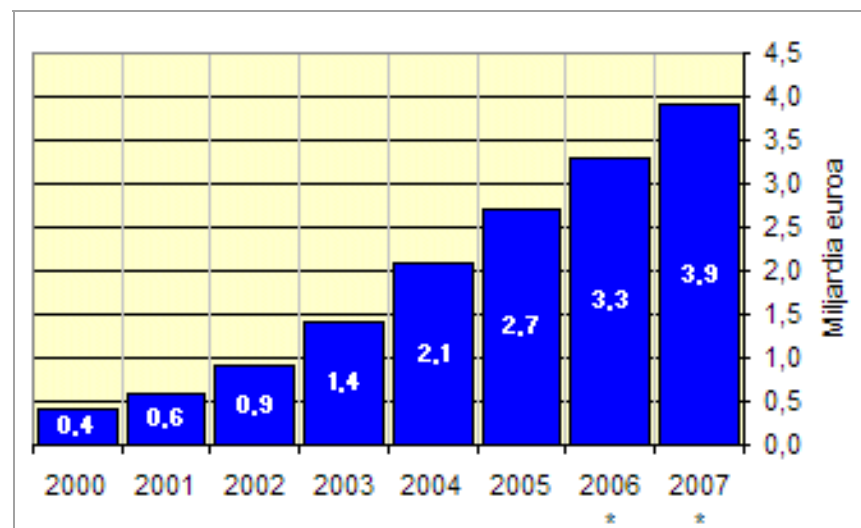
5 Kaupankäynti verkossa

Sähköisellä kaupankäynnillä tarkoitetaan yleisesti internetin välityksellä tapahtuvaa tavaroiden tai palveluiden tarjontaa, kysyntää tai myyntiä tai muuta kaupallista asiointia. (Sähköisen Kaupan foorumi 2007)

Internetissä tapahtuvaa kauppaa on harjoitettu jo 1990-luvulta lähtien. sähköinen liiketoiminta on kehittynyt noista päivistä. Osa jo silloin internetiin palvelunsa tai tuotteensa siirtäneistä yrittäjistä on menestynyt, mutta osalle yritys pärjätä verkkokaupassa oli kannattamatonta. Näistä kokemuksista on opittu ja verkkokauppa on kasvattanut suosiotaan etenkin 2000-luvulla, kuten kuvasta 2 voi huomata.

Internet-kuluttajakaupan kehitys Suomessa

(riippumatta kaupan sijaintimaasta)

Kuva 2 Sähköisen kaupan foorumi Internet-kuluttajakaupan kehitys Suomessa

Verkkokauppoja verrataan usein postimyyntiin. Suurin osa posti-myyntiyrityksistä on siirtänyt toimintansa Internetiin. Toimintaperiaate on suurin piirtein sama ja samat säännökset koskevat myös verkkokauppaa, jossa tarjotaan tuotetta kuluttajalle.

Verkkokaupoissa asiointi tapahtuu pääsääntöisesti valitsemalla tuotteet ja viemällä ne sähköiseen ostoskoriin. Suurimpaan osaan verkkokaupoista täytyy rekisteröityä asiakkaaksi. Näin saa tunnuksen ja salasanan, jonka avulla on helppo toimia, jos palveluja käyttää usein. Maksaminen verkkokaupoissa tapahtuu joko luottokor-

tilla, postiennakolla tai pankkien tarjoaminen verkkomaksujen avulla.

Kotiäideille hyödyllisiä verkko-ostospaikkoja ovat erilaiset lasten-vaatekaupat ja lastentarvikeliikkeet. Monet kotiäidit ovat myös perustaneet oman verkkokaupan, joissa yleisesti myydään lastenvaatteita ja hoitotarvikkeita kuten kestovaippoja ja kantoliinoja. Yleistä on myös tuotteiden myynti erilaisilla verkkokirpputoripaikoilla.

5.1 Perinteinen verkkokauppa

Kaikesta huolimatta kaupankäynti verkossa on vielä kovin uutta. Eritasoisia verkkokauppoja löytyy runsaasti. Hyvän verkkokaupan tunnuspiirteitä ovat seuraavat asiat: tuotteet toimitetaan sovitussa ajassa, asiakaspalvelu hoidetaan sujuvasti ja verkkosivuja päivitetään riittävän usein. Luotettavan verkko-ostospaikan sivustoilta pitäisi löytyä myös seuraavat tiedot: kuka on myyjä, mitä toimintusehtoja noudatetaan, miten myyjä huolehtii henkilötietojen välittämisestä ja maksuvaiheen turvallisuudesta ja miten myyjä käsittelee henkilötietoja. Kuluttajaviraston verkkosivustolta löytyy verkkokauppa-apuri, jonka avulla voi tarkastella verkkokaupan luotettavuutta. Palvelu löytyy osoitteesta <http://www.kuluttajavirasto.fi/verkkokauppa-apuri/>. (Kuluttajavirasto Verkkokauppiaan ohje 2007)

5.2 Kuluttajien välinen kaupankäynti Internetissä

Kuluttajien väliseen kaupankäyntiin verkossa on useita verkkokauppapaikkoja. Nämä ostospaikat ovat erilaisia verkkohuutokauppoja ja kirpputoreja. Näiden palveluiden ideana on, että kuluttajille tarjotaan yleensä ilmainen avoin kauppapaikka, jossa kuluttaja voi myydä ja ostaa erilaisia tuotteita. Näitä ostospaikkoja usein rahoitetaan erilaisilla lisäpalveluilla ja mainoksilla. Kuluttajien välisessä kaupankäynnissä verkossa on muistettava varovaisuus, sillä riski jäädä ilman maksettua tuotettava voi olla suuri.

Jotkin lastenhoitotuotteista voivat olla sellaisia, että niiden myynti tapahtuu hyvin pitkälle vain ja ainoastaan verkon välityksellä. Tällaisia ovat muun muassa kestovaipat ja kantoliinat. Erityisesti kestovaipat ovat edelleenkin sellaisia, että niitä myydään hyvin pitkälti ainoastaan Internetissä. Kestovaippainfo-sivuston (<http://www.kestovaippainfo.fi>) avulla voi etsiä tietoa ja myyjiä.

Tällaisia edellä mainittuja ostospaikkoja, joissa voi myydä tai ostaa tuotteita kirpputoriperiaatteella on esimerkiksi Huuto.net-verkkohuutokauppa, Vauva-lehden Osta ja Myy -verkkokirpputori sekä Kaksplus Kirpputori.

6 Wikipedia

Wikipedia on internetissä julkaistava ilmainen tietosanakirja, jonka sisältöä voi kuka tahansa päivittää. Wikipediaa julkaistaan usealla eri kielellä, myös suomeksi. Wikipedian sisältö on vapaaehtoisten kirjoittamaa ja tulee Wikipedian perustajien mukaan pysymään aina vapaana GNU Free Documentation -lisenssin mukaan. Wikipedian pääpalvelimet sijaitsevat Tampassa Floridassa. Amsterdamista ja Soulusta löytyy myös Wikipedian palvelimia. (Wikipedia esittely 2007)

Helmikuussa 2007 Wikipediassa oli yli viisi miljoonaa artikkelia. Erikielisiä Wikipedioita oli 252, joista aktiivisiksi luettiin 171. Wikipedia-projektin ympärille on kasvanut useita sisarhankkeita. Alexa Internet (<http://www.alexa.com>) käyttäjäbarometrin mukaan Wikipedia on Internetin 10 suosituimman sivuston joukossa maailmalla. Lukuisat tiedotusvälineet, monet tieteelliset artikkelit ja jopa tuomioistuimet ovat viitanneet Wikipediasta lähteenä. (Wikipedia esittely 2007)

Wikipedian eri kieliversiot toimivat itsenäisinä kokonaisuuksina. Artikkelit eivät ole käännöksiä toisista kieliversioista. Kuitenkin yhteinäistä ovat jotkin peruseriaatteet artikkelien teossa kuten neutraalisuus. (Wikipedia esittely 2007)

Eri kieliversiot linkittävät toisiaan eli artikkelin sivulla on mahdollinen linkki muihin saman asian artikkeleihin, jotka on kirjoitettu eri kielellä. Näitä kutsutaan interwiki-linkkeiksi. Eri kieliversioilla voi olla myös yhteistä kuva- ja mediamateriaalia. (Wikipedia esittely 2007)

Suurin Wikipedia on englanninkielinen. Sieltä löytyy yli 1 700 000 artikkelia. Suomenkielisessä Wikipediassa on yli 100 000 artikkelia. (Wikipedia esittely 2007)

Wikipedian suurin etu ja haitta on sen muokattavuus. Useimmat artikkelit on kenen tahansa Wikipedian käyttäjän muunneltavissa. Tämä voi useasti olla erittäin suuri rikkaus tiedon oikeellisuuden kannalta, mutta samalla tavalla luotettavuus voi kärsiä. Jotkut käyttäjät haluavat tarkoituksellisesti levittää väärää tietoa tai sitten, joissain asioissa voi olla niin vahvoja mielipiteitä, että ne lopulta vääristävät tietoa. Wikipedia on hyvä lähde, mutta sitä ei kannata pitää ainoana lähteenä, vaan Wikipediasta haetut tiedot kannattaa tarkistaa myös muista lähteistä.

6.1 *Wikipedian toimintaperiaate*

Wikipedian sisältöä pystyy muokkaamaan kuka tahansa. Internetin käyttäjät itse määrittelevät sen, mikä soveltuu aineistoksi tietosanakirjaan. Tärkein käytäntö Wikipediassa kuitenkin on niin sanottu neutraali näkökulma, joka tarkoittaa, että artikkelit eivät saa ottaa kantaa minkään näkemyksen puolesta. Toinen käytäntö kieltää uuden tutkimuksen, mikä tarkoittaa, että tiedolle täytyy löytyä lähteet. Tämä perustuu sille ajatukselle, että hakuteoksena Wikipedia ei ensisijainen tietolähde, vaan siihen kerätään tietoa muista lähteistä.

Wikipedia perustuu ajatukselle, että yhteistyön tuloksena syntyy ajan myötä yhä laadukkaampia artikkeleita. Tämä ajatus on peräisin avoimen lähdekoodin ohjelmistohankkeista. Avoimuuden kääntöpuolena on se, että artikkelit joutuvat usein ilkeiden kohteiksi ja niihin lisätään virheellistä tietoa. Ongelmiin pyritään vastaamaan asianmukaisilla käytännöillä, ohjelmallisilla työkaluilla ja vapaaehtoisella valvonnalla.

Wikipedian ajatusmaailman mukaan artikkelit eivät ole koskaan valmiita. Muokkaajilla säilyy tekijänoikeus omiin muokkauksiinsa, mutta GFD-lisenssi takaa niiden tekijänvapauden Wikipedian sisällä. Jos artikkeli joutuu ilkeiden kohteeksi, se voidaan lukita ja muokkausoikeus poistaa artikkeliin. Muokkaukset voidaan estää kaikilta tai vain rekisteröimättömiltä ja uusilta käyttäjiltä. Lukitsemisesta päättävät ylläpitäjät, jotka ovat Wikipediassa luotettuja ja aktiivisia käyttäjiä. Lukitukset pyritään pitämään lyhytaikaisina. Ylläpitäjät poistavat myös niin sanottuja roska-artikkeleja. (Wikipedia esittely 2007)

Wikipedia saa rahoituksensa Wikimedia-säätiön kautta. Vuonna 2005 viimeisellä neljänneksellä kulut olivat noin 250 000 euroa. Suurin osa kustannuksista menee laitteisiin. Säätiö kerää varansa lahjoituksina. (Wikipedia esittely 2007)

6.2 *Wiki-tekniikka*

Wikipedia käyttää wikiksi kutsuttua tekniikkaa. Se mahdollistaa useiden käyttäjien samanaikaisen sisällön päivittämisen. Sivuja voi siis päivittää helpommin kuin tavallisia verkkosivuja. Termillä wiki voidaan myös viitata ohjelmistoihin, jotka helpottavat wiki-verkkosivujen käyttöä. Nimi tulee havajinkielen sanoista ”wiki wiki”, joka tarkoittaa nopeaa.

Dokumenttien luonti tapahtuu selaimen ja yksinkertaisen merkin-täkielen avulla. Sivut luodaan merkkaukielellä editointitilassa ja tallennuksen kautta sivut muuttuvat HTML-kieleksi, jota selaimet ymmärtävät. Joissakin uudemmissa wikeissä on mahdollisuus myös ulkoasun muokkaamiseen. Tämä tapahtuu niin kutsutun WYSIWYG-tekniikan (What You See Is What You Get) avulla.

Wikejä voi luoda eri ohjelmistoilla. Osa ohjelmistoista on käyttöjärjestelmästä riippumattomia ja toteutettu Java-ohjelmointikielen avulla. Useimmiten perustaksi tarvitaan tietokanta, kiinteä IP-osoite ja WWW-palvelin. Käytetyin tietokanta on MySQL ja palvelinratkaisusta valitaan usein Apache, joka on avoimeen lähdekoodiin perustuva HTTP-palvelinohjelma. Kaikkein yksinkertaisimmat wikiohjelmistot eivät tarvitse tietokantaa. (Wikipedia esitely 2007)

6.3 Muita tietosanakirjoja verkossa

Wikipedia on suosituin ja laajin tietosanakirja, ainakin artikkelien määrässä mitattuna internetissä. Verkosta löytyy kuitenkin myös muita tietosanakirjoja, joista Wikipedian kaltaisia vapaaehtoisuuteen ja ilmaisuuteen perustuvia ei tosin ole. Esittelen seuraavassa lyhyesti näistä tuotteista MSN Encartan, Encyclopedia Britannicaa Onlinen ja Web-Factan.

6.3.1 MSN Encarta Online

MSN Encarta Online on Microsoftin tuote. Se on ensin julkaistu cd-muodossa, sen jälkeen dvd:nä ja nyt laajennettu verkkoon. Ilmaiseksi tuotetta pääsee kokeilemaan suppeasti, ja jos haluaa koko tuotteen käyttöönsä, siitä joutuu maksamaan kuukausittaisen summan.

Tästä tietosanakirjasta löytyy artikkeleita, karttoja ja kuvia. Laatu on kovin vaihtelevaa ja avoimessa versiossa mainosten osuus on suuri. Mainosten keskeltä on välillä hankala erottaa asiapitoisia artikkeleita. Tietosanakirja on englanninkielinen ja siellä on yli 5000 artikkelia kesäkuussa 2007. Tietosanakirja löytyy osoitteesta <http://encarta.msn.com>.

6.3.2 Encyclopedia Britannica Online

Encyclopedia Britannica Online on perinteikkään tietosanakirjan verkkoversio. Tilaajasta riippuen on mahdollista saada erilaisia versioita palvelusta. Artikkelit ovat laadukkaita ja hyvin kirjoitettuja. Hakutoiminnot ovat kuitenkin melko kömpelöitä.

Kuvitus on niukahkoa ja viittaukset muualle Internetiin puuttuvat. Joihinkin palveluihin etsintää voi laajentaa. Tällaisia ovat esimerkiksi EBSCO:n ja ProQuestin kausijulkaisukokoelmat. Tietosanakirjan mukana saa Websterin sanakirjan, joka on alansa klassikko. Palveluun on seitsemän päivän maksuton kokeilu, mutta vuosimaksu on melko kallis, 70 \$ vuodessa. Tietosanakirja löytyy osoitteesta <http://www.britannica.com>. Palvelusta on myös käytössä mobiiliversio ja itse tietosanakirjasta löytyy muutamia eri kieli-versioita

6.3.3 WSOY Web-Facta

WSOY:n kustantama Facta on ilmestynyt ennen verkkoon julkaisua cd-versiona. Factan käyttöliittymä on selkeä ja kieli suomi. Facta on melko tunnettu suomalaisille käyttäjille. Sitä on myös aiemmin jaettu cd-versiona tulostimien kylkiäisinä. Palvelusta löytyy tietosanakirja, kartasto, erilaisia kokoelmia ja tietovisa-peli. Factasta voi tiedustella lisätietoja sähköpostiosoitteesta facta@wsoy.fi. Factan vuosimaksu oli kesäkuussa 2007 tavalliselle käyttäjälle 49 euroa vuodessa. Palvelu löytyy osoitteesta <http://www.facta.fi>.

7 Google

Puhuttaessa Web 2.0:sta ei voida ohittaa Googlea, joka on ollut suuri tekijä Web 2.0:n menestyksessä. Google Inc. on yhdysvaltalainen Internet-palveluita tarjoava yhtiö. Sen perustajat ovat Larry Page ja Sergey Brin. Yhtiö perustettiin vuonna 1998 ja se listautui pörssiin vuonna 2004. Googlen kehittämä hakukone on maailman tunnetuin ja suosituin. (Googlen yritystiedot 2007)

Googlen muita ylläpitämiä palveluita ovat Gmail-sähköposti, virtuaaliyhteisö Orkut, albumiohjelma Picasa sekä kartta- ja paikannuspalvelut Google Maps ja Google Earth. Uusimpia palveluita ovat Google Talk, joka on pikaviestintäpalvelu sekä toimisto-ohjelmat Google Spreadsheets ja Docs. Googlen toiminta rahoitetaan mainosohjelmien AdWords ja AdSense avulla. (Googlen yritystiedot 2007)

Google kehittää toimintaansa koko ajan ja pyrkii laajentamaan sitä maailmanlaajuisesti. Esimerkiksi Google Maps palvelusta löytyvät myös osoite- ja reittihaku Suomessa. Tämän toiminnon Google avasi kaikessa hiljaisuudessa kesäkuussa 2007.

Nämä palvelut päätyvät levitykseen jo niin sanotussa. beeta-vaiheessa, ja niitä kehitetään eteenpäin pikkuhiljaa. Palvelut saattavat pysyä vuosia koeversioina. Tästä esimerkkinä Gmail-sähköpostipalvelu. Tämä ei tietenkään koske ainoastaan Googlen ylläpitämiä palveluita, vaan on osa Web 2.0:n ideologiaa. Web 2.0-konseptissa palveluun lisätään uusia ominaisuuksia, kun ehditään.

7.1 Google Gmail-sähköpostiohjelma

Gmail on Googlen ilmainen Websähköpostipalvelu. Palvelu on julkistettu maaliskuussa 2004. Gmail tarjoaa gigatavun verran tallennuskapasiteettiä ja palvelun yksi ideoista on, että sähköpostiviestejä ei tarvitsisi koskaan poistaa. Gmail toimi aluksi niin, että sinne voitiin kutsua käyttäjiä toisten Gmail-käyttäjien toimesta. Helmikuussa 2007 palvelu julkistettiin kaikille vapaaksi. Gmailin käyttöliittymä on toteutettu JavaScript-ohjelmoinnin avulla. Sähköpostia voi lukea internet-selaimen kautta tai sitä voi käyttää eri sähköpostiohjelmien kautta, kuten esimerkiksi Outlook tai Outlook Express:n avulla. Gmail tukee näissä sähköpostiohjelmissa IMAP-protokollaa (Internet Message Access Protocol) ja POP-protokollaa (Post Office Protocol). Molemmat palvelut ovat ilmaisia. Gmail-sähköpostia voi käyttää myös mobiililaitteiden kautta.

Sähköpostiin voi kirjautua jo olemassa olevalla Google-tilillä tai tehdä Gmailin avulla sellaisen, joka taas toimii muissa Googlen tuotteissa. Sähköposti toimii osoitteessa: <http://mail.google.com>. (Google Gmail ohje 2007)

7.2 Google Picasa

Google Picasa on kuva-albumiohjelma, jonka avulla voi järjestää ja säilöä digitaalisia valokuvia sekä tehdä niihin muokkauksia ja tehosteita. Google Picasa mahdollistaa kuvien jakamisen sähköpostitse ja internetiin. Ohjelma toimii muun muassa yhteistyössä Blogger-blogipalvelun kanssa. Tämä tarkoittaa sitä, että kuvia voi ladata Picasa-ohjelman kautta kätevästi Blogger-palvelussa olevaan blogiin. Ohjelmasta on saatavana sovellusohjelman, jonka voi ladata tietokoneelle. Järjestelmävaatimuksena ohjelman käytölle ovat käyttöjärjestelmä Windows 2000, Windows XP tai Windows Vista. Internet-selaimen täytyy olla Internet Explorer 5 tai uudempi. Ohjeessa ei kerrota, tuetaanko muita selaimia kuin Internet Exploreria. Picasa ohjelmasta on saatavilla useita eri kielivaihtoehtoja ja ohjelma etsii tietokoneelta automaattisesti käytettävän kielen. Jos käytettävää kieltä ei löydy, se asennetaan englanninkielisenä. Ohjelman voi ladata osoitteesta <http://picasa.google.fi/> (Google Picasa ohje 2007)

7.3 Google Maps

Google Maps on karttasovellusohjelma, jota voi käyttää tietokoneen tai mobiililaitteen avulla. Se tarjoaa kartta-, satelliitti- ja maastonäkymin varustettuja kuvia. Palvelu tarjoaa perinteisiä karttoja, mutta myös erilaisia lintuperspektiivistä tarjottavia karttoja sekä katunäkymiä. Google Maps mahdollistaa myös omien karttojen luomisen. Tämä toiminto on kuitenkin paikkaan sidottu, eikä sitä voi toteuttaa jokaisesta kohteesta. Oman kartan luominen antaa mahdollisuuden tehdä huomautuksia, paikkamerkintöjä ja kuvien lataamisia omiin karttoihin. Nämä kartat voi myös jakaa muiden käyttäjien kesken Google Earth -palvelussa. Google Maps tarjoaa reittivaihtoehtoja sille tarjotuista hakuehdoista. Palvelua voi käyttää osoitteessa <http://www.google.fi/maps>. (Tutustu Google Mapsiin 2007)

7.4 Google iGoogle

Googlen tarjoama henkilökohtainen aloitussivu on iGoogle. Tälle sivulle voi koota esimerkiksi omia linkkejä, RSS-syötteitä ja Gmail-sähköpostin. Moni verkkosivu tarjoaa iGoogle-yhteensopivuuden ja sivuston kautta on helppo seurata itseään kiinnostavia asioita verkossa. Sivun ulkoasua pystyy muokkaamaan jonkin verran ja palveluun voi lisätä useita välilehtiä. Palvelu löytyy osoitteesta <http://www.google.fi/ig>

8 Yhteenveto

Kotiäitien elämäntilanne voi olla hyvin hetkellinen, muutaman vuoden mittainen jakso elämässä lasten kanssa kotona. Tämä aikana aikuiskontaktit voivat olla vähissä, jolloin niitä haetaan myös Internetin välityksellä. Sama elämän tilanne yhdistää monia ja verkosta on helppo hakea tietoa nopeasti ja silloin, kun siihen on aikaa. Tällaisia pienten lasten vanhemmille ja lähinnä äideille laadittuja erityisiä verkkopalveluita on joitakin, ja ne ovat hyvin suosittuja. Osa käyttäjistä jatkaa palveluiden käyttöä, vaikka kotiäitivaihe elämässä olisikin jo ohi ja työelämään paluu osa arkea.

Internetistä on tullut yhteydenpitoväline, joka korvaa monia muita tapoja kommunikoida muiden ihmisten kanssa. Internetissä eletään tällä hetkellä toista vaihetta, jossa blogit ja monet erilaiset verkostoitumissivustot ovat tämän hetken suosittuja palveluita. Osalle Internetin käyttäjistä on tullut jo ähky erilaisista verkkopalveluista. Jatkuuko Internetin suosio sitten edelleenkin ja aletaanko elämään jo Web 3.0 vaihetta? Vai tulee eteenkin näistä erilaisista verkostoitumispalveluista ohimenevä vaihe, joita käyttäjät eivät enää jaksa pitää yllä? Pienten lasten vanhemmilla ei yleensä ole ylimääräistä aikaa, jota voisi käyttää omien tietojen ylläpitoon verkossa. Sellaiset yhteisöt, jotka tapaavat myös muualla kuin verkossa ja pitävät Internetiä yhtenä yhteydenpitokanavan, tulevat varmasti jatkossakin pysymään yllä.

Tämän työn tarkoitus oli koota opas keskeisimmistä Web 2.0 – palveluista, joita kotiäidit käyttävät. Oppaassa esiteltiin erityisesti yhteydenpitoon Internetissä käytettäviä palveluita, joista opinnäytetyöntekijällä on omakohtaisia kokemuksia. Toivon, että tässä työssä esitetyistä asioista on hyötyä kotiäideille ja myös muille käyttäjille.

Web 2.0 palveluista on ollut haastavaa koota opasta, sillä palvelut ovat hyvin nopeasti kehittyneitä. Ilmiöt tulevat nopeasti esille. Kesällä 2007 ei Suomessa puhuttu vielä Facebook-palvelusta. Tällä hetkellä Joulukuussa 2007 se on kuitenkin puhutuin Web 2.0 - ilmiö. Facebook on eräänlainen kansainvälinen ystäväkirja sähköisessä muodossa. Miten kauan Web 2.0 jatkaa kulkuaan ja milloin aletaan lopullisesti puhua Web 3.0 ilmiöstä, jonka sanotaan liittyvän mobiililaitteisiin. Monet Web 2.0 palveluista on saatavilla jo mobiiliversioina, joten seuraava Internetin murros on jo oven takana.

Lähteet

- Anttila, Eero 2007. Ajax-työkalupakit. Helsinki. Pro Graduatutkielma. Helsingin yliopisto. Tietojenkäsittelytieteen laitos. http://www.cs.helsinki.fi/u/eeanttil/cv/Ajax-tyokalupakit-Eero_Anttila.pdf
- Blogilista.fi FAQ 2006. [online][viitattu 08.12.2007] <http://www.blogilista.fi/wiki/FAQ>
- Google Gmail ohje 2007. [online][viitattu 25.12.2007] <http://mail.google.com/support>
- Google Groups ohje 2007. [online][viitattu 25.12.2007] <http://groups.google.com/intl/fi/googlegroups/>
- Google Picasa ohje 2007. [online][viitattu 26.12.2007] <http://picasa.google.fi/>
- Google Talk ohje 2007. [online][viitattu 25.12.2007] <http://www.google.com/talk/about.html>
- Googlen yritystiedot 2007. [online][viitattu 26.12.2007] <http://www.google.com/intl/fi/corporate/>
- Hintikka, Kari A: Web 2.0 – johdatus internetin uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin. TIEKE
- Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry:n julkaisusarja 28 2007.
- IRC Galleria ohje 2007. [online][viitattu 08.12.2007] <http://irc-galleria.net/faq.php>
- Järvinen, Pekka; Ruhanen, Pasi 2002. Jouni Heikniemi haastattelu. <http://Web.archive.org/Web/20030706140915/http://www.bittivuo.to.net/artikkelit.php4?kat=haastattelut&id=1>
- Kauppinen, Jukka. Internetin historiaa. Sotilasverkosta roskapostilaatikoksi. MikroBitti 3/2005. <http://www.mbnet.fi/nettijatkot/2005/03/historia/>
- Kilpi, Tuomas: Blogit ja bloggaaminen. Readme.fi 2006
- Kuluttaja-virasto Verkkokaupiaan ohje 2007. [online][viitattu 09.12.2007] <http://www.kuluttajavirasto.fi/verkkokauppa/>
- MSN Groups ohje 2007. [online][viitattu 26.12.2007] <http://help.msn.com>
- Rinne, Jukka 1998. Ipv6 – uusi Internet protokolla. Diplomityö. Tampereen teknillinen korkeakoulu, Tietotekniikan osasto. Tampere <http://atm.tut.fi/faster/ipv6/dtyo1.aw.pdf>
- Suomen Internet-opas. Historia. [online][viitattu 17.10.2007] <http://www.internetopas.com/historia/>

Suomen Internet-opas. Verkkojen verkko syntyy. [online][viitattu 17.10.2007]

<http://www.internetopas.com/historia/verkkojenverkko/>

Suomen Internet-opas. Www-standardin synty.[online][viitattu 17.10.2007] <http://www.internetopas.com/historia/www/>

Sähköisen Kaupan foorumi 2007. [online][viitattu 09.12.2007]
<http://www.e-finland.org/center/>

Tietoa Vuodatus.net sivustosta 2005: [online][viitattu 30.10.2007]
<http://vuodatus.net/site/info>

Tutustu Google Mapsiin 2007. [online][viitattu 26.12.2007]
http://www.google.fi/intl/fi_fi/help/maps/tour/

Vauva-lehti ohje 2007. [online][viitattu 21.10.2007]
<http://www.vauva-lehti.fi/keskustele/ohjeet.asp>

Web 2.0 Ideakartta.2005. [online][viitattu 17.10.2007]
<http://www.oreilynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-Web-20.html>

Wikipedia esittely 2007. [online][viitattu 09.10.2007]
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Wikipedia>